

SISÄLLYSLUETTELO**YV, 13.6.2019 13:00, Pöytäkirja**

§ -2 Pöytäkirjan kansilehti (läsnäolijat)	1
§ 1 Yhtymävaltuuston kokouksen koolle kutsuminen sekä kokouksen avaus, laillisuus ja päätösvaltaisuus	2
§ 2 Yhtymävaltuuston pöytäkirjan tarkastaminen	5
§ 3 Eroaminen tarkastuslautakunnan varajäsenen tehtävästä	6
§ 4 Talousarvion 2019 talousarviomuutokset	9
§ 5 Investointien toteuma tilinpäätöksessä 2018	12
§ 6 Tilinpäätös ja toimintakertomus vuodelta 2018	15
§ 7 Henkilöstökertomus 2018	18
§ 8 Tarkastuslautakunnan arviointikertomus	19
§ 9 Tilintarkastushavainnot ja tilintarkastuskertomus 2018	20
§ 10 OYS-erityisvastuualueen sairaanhoitopiirien erikoissairaanhoidon järjestämissopimus	21
§ 11 OYS -erityisvastuualueen osuuskunnan perustaminen	24
§ 9998 Oikaisuvaatimusohjeet	42

KOKOUSTIEDOT Aika	13.6.2019 klo 13-15.32	
Paikka	Lapin sairaanhoitopiiri, auditorio, Ounasrinteentie 22	
SAAPUVILLA OLLEET JÄSENET puheenjohtaja I varapuheenjohtaja II varapuheenjohtaja jäsenet	Anitta Ylitörmänen, puheenjohtaja Hiikka Kotila-Martti, I varapuh.johtaja Esko-Juhani Tennilä, II varapuh.johtaja, poistui klo 14.38 Aarne Kultima, jäsen Anu Avaskari, jäsen Pirjo Laurila, jäsen Kauko Jaakkola, jäsen Sakari Lipponen, jäsen Kosti Hietala, jäsen Petteri Hirsikangas, jäsen Pekka Nyman, jäsen Anna-Liisa Pasma, jäsen Eila Seppänen, jäsen Pentti Korva, jäsen	Jouko Höyhtyä, jäsen Asko Peuraniemi, jäsen Jorma Kellokumpu, jäsen Raimo Haapakoski, jäsen Tapio Hietala, jäsen Mikko Pyhäjärvi, jäsen Tuula Annala, jäsen Pirjo Konttinen, jäsen Tuula Leinonen, varajäsen Pekka Kylmänen, varajäsen Heikki Lindroos, varajäsen Tarja Hänninen, varajäsen Pertti Aska, varajäsen
MUUT SAAPUVILLA OLLEET	Toini Sanila Sara Tuisku Jarkko Kotilaine Heikki Maaninka Jari Jokela Jukka Mattila Maarit Palomaa Elisa Kusmin Timo Tammilehto Kaisu Anttila Anne Mäkelä	hallituksen puheenjohtaja hallituksen varapuheenjohtaja hallituksen jäsen hallituksen jäsen sairaanhoitopiirin johtaja johtajaylilääkäri hallintoylihoitaja talousjohtaja henkilöstöjohtaja vs kehittämispäällikkö, sihteeri tarkastuslautakunnan jäsen
LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTaisuus	Kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.	
ASIAT	§:t 1-11	
PÖYTÄKIRJAN TARKASTUSTAPA	Tämän kokouksen pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Kosti Hietala ja Tuula Leinonen	
PÖYTÄKIRJAN ALLEKIRJOITUS JA VAR- MENNUS	Anitta Ylitörmänen puheenjohtaja	Kaisu Anttila sihteeri
PÖYTÄKIRJAN TARKASTUS Pöytäkirja on tarkastettu ja todettu kokouksen kulun mukaiseksi. Pöytäkirjan käsittelylehdet on samalla varustettu nimikirjaimillamme.	Tarkastusaika 18 / 6 2019	2 / 7 2019
	Allekirjoitukset Kosti Hietala	Tuula Leinonen
	Pöytäkirja on tarkastettu hallintosäännön 130 § mukaisella tavalla sähköisesti.	
PÖYTÄKIRJA ON PIDETTY YLEISESTI NÄHTÄVÄNÄ	Paikka ja aika www.lshp.fi 3.7.2019-17.7.2019	
	tehtävä johdon sihteeri	Allekirjoitus Mari Haataja

YHTYMÄVALTUUSTON KOKOUKSEN AVAUS, LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS

Kuntalain (410/2015) 94 § mukaan valtuusto kokoontuu päättämääränsä aikoina ja myös silloin, kun valtuuston puheenjohtaja katsoo sen tarpeelliseksi. Valtuuston kutsuu koolle puheenjohtaja. Kuntalain 64 § nojalla säännöstä sovelletaan myös kuntayhtymiin.

Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymän perussopimuksen 7 §:n mukaan kutsu yhtymävaltuuston kokoukseen on annettava ja lähetettävä vähintään 14 päivää ennen kokousta yhtymävaltuuston ja hallituksen jäsenille sekä tiedoksi jäsenkuntien kunnanhallituksille.

Kuntayhtymän hallintosäännön 70 § mukaan kokouskutsun antaa valtuuston puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja. Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat.

Hallintosäännön 70 – 71 § mukaan kokouskutsu on lähetettävä vähintään kymmenen päivää ennen valtuuston kokousta kullekin valtuutetulle sekä niille, joilla on kokouksessa läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus. Samassa ajassa on kokouksesta tiedotettava kuntayhtymän verkkosivuilla. Esityslista, joka sisältää selostuksen käsiteltävistä asioista ja ehdotukset valtuuston päätöksiksi, lähetetään kokouskutsun yhteydessä, jolleivät erityiset syyt ole esteenä.

Yhtymävaltuuston jäsenmäärä ja äänivallan perusteet määräytyvät perussopimuksen 6 §:n mukaisesti:

Jäsenkuntien valtuustot valitsevat yhtymävaltuustoon jäseniä seuraavasti:

Kunnan asukasluku kunnallisvaalivuonna	jäsenten lukumäärä
2.000 tai vähemmän	1
2.001 – 8.000	2
8.001 – 25.000	3
25.001 – 50.000	5
50.001 – 100.000	7

Kullekin jäsenelle valitaan henkilökohtainen varajäsen.

Yhtymävaltuuston jäsenet valitaan jäsenkuntien valtuustojen toimikautta vastaavaksi ajaksi.

Jäsenkunnan valitsemien jäsenten yhteinen äänimäärä yhtymävaltuustossa määräytyy kunnan viimeksi toimitettuun henkikirjoitukseen perustuvan asukasluvun mukaan siten, että kunnan valitsemilla jäsenillä yhteensä on yksi ääni jokaista alkavaa 1.000 asukasta kohti. Äänimäärä voi kuitenkin olla enintään 35 % kaikkien jäsenkuntien valitsemien jäsenten yhteenlasketusta rajoittamattomasta äänimäärästä.

Jäsenkunnan valitsemien jäsenten yhteinen äänimäärä jakautuu tasan heistä saapuvilla olevien kesken.

Jäsenkuntien edustajat ja äänimäärät ovat seuraavat:

Jäsenkunta	Asukasluku 31.12.2016	Valtuuston jäsenten määrä	Kunnan valitsemat jäsenet (suluissa varajäsen)	Kunnan yhteenlaskettu äänimäärä	Jäsenten henkilökohtainen äänimäärä
Enontekiö	1 872	1	Aarne Kultima (Outi Kurkela)	2	2,00
Inari	6 825	2	Anu Avaskari (Eeva Harmanen)	7	3,50

			Reijo Palokangas (Ritva Hirvelä)		
Kemijärvi	7 661	2	Pirjo Laurila (Suvi Nampajärvi)	8	4,00
			Kauko Jaakkola (Rainer Wahlsten)		
Kittilä	6 383	2	Merja Korva ¹ (Markku Mäkitalo) ²	7	3,50
			Raili Fagerholm ¹ (Vilho Molkoselkä) ¹		
¹ Pidätetty Kittilän kunnan luottamustoimista valtiovarainministeriön päätöksellä					
² ilmoittanut vetäytyvänsä kuntayhtymän luottamustoimesta					
Kolari	3 827	2	Ira Pääkkölä (Jenni Ritatörmä)	4	2,00
			Sakari Lipponen (Jyrki Rundgren)		
Muonio	2 350	2	Kosti Hietala (Tapio Pieskä)	3	1,50
			Petteri Hirsikangas (Juha Niemelä)		
Pelkosen- niemi	951	1	Pekka Nyman (Anna-Maija Laukkanen)	1	1,00
Pello	3 565	2	Anna-Liisa Pasma (Markku Alaoja)	4	2,00
			Tapani Risku (Tuula Leinonen)		
Posio	3 424	2	Eila Seppänen (Tuija Suonnansalo)	4	2,00
			Pentti Korva (Pekka Oikarainen)		
Ranua	4 023	2	Jouko Höyhtyä (Jonna Maria Laivamaa)	5	2,50
			Tiina Torvinen (Viola Tarujärvi)		
Rovaniemi	62 231	7	Anitta Ylitörmänen (Raija Mommo)	(63) rajoitettu äänimäärä 43,75	6,25
			Hannu Ovaskainen (Pekka Kylmänen)		
			Ari Karvo (Heikki Lindroos)		
			Hilkka Kotila-Martti (Jaana Hoikka)		
			Esko-Juhani Tennilä (Henri Ramberg)		
			Päivi Alaoja (Tarja Hänninen)		
			Asko Peuraniemi (Jorma Koskela)		
Salla	3 654	2	Jorma Kellokumpu (Kari Niemelä)	4	2,00
			Kari Davidsainen (Pertti Aska)		
Savukoski	1 044	1	Raimo Haapakoski (Marja-Liisa Kelloniemi)	2	2,00

Sodankylä	8 653	3	Tapio Hietala (~~Marja Kiuru~~)	9	3,00
			Mikko Pyhäjärvi (~~Hanna Riipi~~)		
			Tuula Annala (~~Urpo Mokka~~)		
Utsjoki	1 241	1	Pirjo Konttinen (~~Elle K. Aikio~~)	2	2,00
Yhteensä	117 704	32		(rajoittamaton äänimäärä 125) rajoitettu äänimäärä 105,40	

Perussopimuksen 8 §:n mukaan yhtymävaltuusto on päätösvaltainen, kun vähintään kaksi kolmannesta (2/3) jäsenistä on saapuvilla ja he edustavat vähintään puolta (1/2) kaikkien jäsenten yhteenlasketusta äänimäärästä.

Hallintosäännön 77 § mukaan läsnä olevat valtuutetut ja varavaltuutetut todetaan sähköisesti tai nimenhuudolla. Todettuaan läsnä olevat valtuutetut ja varavaltuutetut puheenjohtaja toteaa, onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

Yhtymävaltuusto

Kokouksen ajasta ja paikasta on ennen kokousta annettu yleisesti tieto julkaisemalla se sairaanhoitopiirin Internet-sivuilla 10.5.2019.

Kutsu ja esityslista liitteineen on lähetetty 29.5.2019 kirjallisesti kullekin valtuutetulle ja yhtymähallituksen jäsenille.

Edellä olevan huomioon ottaen valtuusto toteaa, että kokous on laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltaisuuden toteamiseksi puheenjohtaja toimittaa nimenhuudon.

Päätös

Kokouksen laillisuuden toteamiseksi suoritettiin nimenhuuto. Nimenhuudon jälkeen puheenjohtaja totesi, että edustettuna on 13 kuntaa, ja että läsnä oli 27 valtuutettua ja käytävissä 98.40 ääntä.

Kokous todettiin yksimielisesti lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

YHTYMÄVALTUUSTON PÖYTÄKIRJAN TARKASTAMINEN

Hallintosäännön 91 § mukaan valtuusto valitsee jokaisessa kokouksessa kaksi valtuutettua tarkastamaan kokouksesta laaditun pöytäkirjan siltä osin kuin pöytäkirjaa ei tarkasteta kokouksessa.

Hallintosäännön 130 § mukaan pöytäkirja voidaan allekirjoittaa ja tarkastaa sähköisesti.

Yhtymävaltuusto

Valitaan kaksi valtuutettua tarkastamaan tästä kokouksesta laadittava pöytäkirja.

Päätös Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Kosti Hietala ja Tuula Leinonen.

EROAMINEN TARKASTUSLAUTAKUNNAN VARAJÄSENEEN TEHTÄVÄSTÄ

Yhtymähallitus 17.4.2019 § 60

Tarkastuslautakunnan varajäsen Johanna Oksman 26.3.2019:

”Pyydän tällä sähköpostilla, Lapin sairaanhoitopiirin yhtymävaltuusto myöntää minulle eron sairaanhoitopiirin tarkastuslautakunnan varajäsenen tehtävästä henkilökohtaisten syiden perusteella.”

Sairaahoitopiirin johtaja 10.4.2019:

Sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain (13/2003, muutettu 534/2016) 9 § mukaan vaatimuksen kirjallisesta muodosta täyttää myös viranomaiselle toimitettu sähköinen asiakirja. Viranomaiselle saapunutta sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkupe- räisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Kuntalain (410/2015) 70 § 3 momentin mukaan luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin.

Yhtymävaltuusto valitsi 15.8.2017 § 21 tarkastuslautakuntaan perussopimuksen mukaisesti puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja 3 jäsentä seuraavasti:

Varsinainen jäsen	Varajäsen
Jorma Kellokumpu, vpj.	Tarja Kaisanlahti
Markku Lehtinen	Petteri Hirsikangas
Sakari Lipponen, pj.	Kosti Hietala
Anne Mäkelä	Johanna Oksman
Ira Pääkkölä	Raili Fagerholm

Yhtymävaltuuston kokouksessa 30.11.2017 § 28 Petteri Hirsikangas pyysi eroa tarkastuslautakunnan varajäsenyydestä ja valtuusto päätti valita Pekka Veiston Muoniosta tarkastuslautakunnan varajäseneksi Hirsikankaan tilalle.

Yhtymävaltuusto päätti 29.11.2018 § 12 pidättää Raili Fagerholmin Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymän tarkastuslautakunnan varajäsenen luottamustoimesta kuntalain 86 § nojalla siihen saakka, kunnes häntä vastaan nostetut syytteet Kittilän kunnanjohtajan erottamiseen liittyvissä rikosasioissa on käsitelty lainvoimaisella tuomiolla toimivaltaisessa tuomioistuimessa.

Tarkastuslautakunnan kokoonpano on siis

Varsinainen jäsen	Varajäsen
Jorma Kellokumpu, vpj.	Tarja Kaisanlahti
Markku Lehtinen	Pekka Veisto
Sakari Lipponen, pj.	Kosti Hietala
Anne Mäkelä	Johanna Oksman
Ira Pääkkölä	(Raili Fagerholm)

Kuntalain 76 § mukaan vaalikelpoinen kuntayhtymän toimielimiin on henkilö, joka 71 §:n mukaan on vaalikelpoinen kuntayhtymän jäsenkunnan luottamustoimeen. Kuntalain 71 § mukaan vaalikelpoinen kunnan luottamustoimeen on henkilö:

- 1) jonka kotikunta kyseinen kunta on;
- 2) jolla on jossakin kunnassa äänioikeus kuntavaaleissa sinä vuonna, jona valtuutetut valitaan tai vaali muuhun luottamustoimeen toimitetaan; ja

Täytäntöönpano

ote Johanna Oksmanille
ote varajäsenen tehtävään valitulle

TALOUSARVION 2019 TALOUSARVIOMUUTOKSET

Yhtymähallitus 22.5.2019 § 78

Talousjohtaja 13.5.2019

Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymän perussopimuksen 18 § kolmannen kappaleen mukaan ”*Tilikauden aikana hyväksyttävien talousarviomuutosten on perustuttava määrärahojen, tuloerien sekä tavoitteiden osalta toiminnan tai palvelujen käytön taikka talouden yleisten perusteiden tilikauden aikana jo tapahtuneisiin tai arvioitaviin muutoksiin.*”

Talousarvion 2019 kohdan 5.3 Talousarvion sitovuus mukaan ”Yhtymävaltuusto oikeuttaa yhtymähallituksen päättämään tilikauden aikana tulosalueiden välisistä määrärahojen siirroista sekä investointihankkeiden välisistä määrärahojen siirrosta. Määrärahojen siirtoa koskevat päätökset tulee saattaa valtuustolle tiedoksi.”

Käyttötalouden talousarviomuutokset

Lapin keskussairaalan laajennushankkeen projektiorganisaation talousarvio 2019 on ollut keskushallinnon tulosalueella käyttötaloudessa. Yhtymävaltuuston 29.11.2018 § 20 tekemän laajennushankkeen rakentamispäätöksen perusteella voidaan kohdentaa laajennushankkeeseen kohdentuvat kustannukset hankkeelle 15, vy 9001 LKS lisärakennuksen kokonaissuunnittelu. Siirto käyttötaloudesta investoinnille on 0,4 milj. €.

Määrärahamuutoksina huomioidaan sairaanhoitopiirissä tehdyt palkkaratkaisut palkkojen harmonisoinneista hoitoalantehtävissä yht. 0,23 milj. € + sivukulut ja ensihoidossa 0,29 milj. € + sivukulut. Lisäksi huomioidaan järjestelyerän ylityksen vaikutukset vuodelle 2019 yht. 0,079 milj. € + sivukulut.

Medisiinisen hoidon tulosalueelta neurologian poliklinikalta siirretään 10 000 € tietohallitnoon tukipalveluiden tulosalueelle kohtaustunnistusjärjestelmän hankintaan. Tietojärjestelmä hankinnat hoidetaan keskitetysti tietohallinnosta.

Muutosten nettovaikutus on 0,36 milj. €.

Suoritemäärämuutokset

Hoitopäivät

Tulosalue	TA2019	Muutos	MTA 2019
Operatiivisen hoidon tulosalue	29900	-2600	27300
Sairaanhoitopiiri yhteensä	85145	-2600	82545

Hoitojaksot

Tulosalue	TA2019	Muutos	MTA 2019
Operatiivisen hoidon tulosalue	9894	-1400	8494
Sairaanhoitopiiri yhteensä	18231	-1400	16831

Operatiivisen hoidon tulosalueella on tapahtunut virhe hoitopäivien ja hoitojaksojen määrrien kirjaamisessa talousarvioon 2019. Suoritemääriä on lisätty kun niitä on ollut tarkoitus vähentää. Suoritemäärämuutoksina korjataan tapahtunut virhe operatiivisen hoidon tulosalueen ja koko sairaanhoitopiirin suoritemääriin.

Investointien talousarviomuutokset

Lapin keskussairaalan laajennushankkeen tarkennettujen suunnitelmien ja aikataulukosten perusteella tulee investointimäärärahaa kohdentaa vuodelle 2019 alkuperäistä arviota, joka on 8,6 milj. €, enemmän. Lisäksi siirretään käyttötaloudesta projektiorganisaation investoinnille kuuluva kustannus. Hankkeelle 15, vy 9001, lisätään määrärahaa 4,9 milj. €, jolloin hankkeen kokonaismääräraha vuodelle 2019 on 13,5 milj. €. Sairaanhoitopiirin kokonaisinvestointi määräraha nousee 17 milj. €:sta 21,9 milj. €:on.

3. hyväksyä tietohallintojohtajan esityksen mukaisesti konosalipalveluiden ostoon varattujen määrärahojen kohdentamisen muun tuotannon kehitykseen niiltä osin kuin varausta jää käyttämättä konosalipalveluiden ostosta.

Hallitus esittää valtuustolle, että valtuusto päättää

4. hyväksyä mtalousarvioon tehtävät talousarviomuutokset 2019 liitteen 1 mukaisesti;
5. hyväksyä, että muutettu talousarvio jää lisäyksen 855 590 € verran alijäämäiseksi, ja että alijäämä katetaan edellisten tilikausien ylijäämästä.

Päätös Esityksen mukaan

Lisätietoja talousjohtaja Elisa Kusmin, puh. (016) 328 2010
etunimi.sukunimi @ lshp.fi

Yhtymävaltuusto 13.6.2019

Päätös

valtuusto päättää

1. hyväksyä talousarvioon tehtävät talousarviomuutokset 2019 liitteen 1 mukaisesti;
2. hyväksyä, että muutettu talousarvio jää lisäyksen 855 590 € verran alijäämäiseksi, ja että alijäämä katetaan edellisten tilikausien ylijäämästä.

INVESTOINTIEN TOTEUMA TILINPÄÄTÖKSESSÄ 2018

Yhtymähallitus 20.3.2019 § 43

Talousjohtaja 11.3.2018

Alkuperäinen investointien talousarvio 2018 oli 12,7 milj. € (12 699 795 €). Yhtymävaltuuston päätöksellä 14.6.2018 § 5 investointimäärärahaa lisättiin 300 000 € Porokatu 39 kunnostukseen. Muutettu talousarvio oli muutoksen jälkeen 13,0 milj. € (12 999 795 €). Yhtymävaltuuston päätöksellä 29.11.2018 § 19 tehtiin hankkeiden välisiä investointimääräraha muutoksia. Muutoksina hankkeen 7, vy 9008, Muurolan sairaala ja Lähteentien koko investointivaraus 160 000 € ja hankkeelta 9, vy 9015, investointivaruuksesta vanhenevan tekniikan korvaaminen 390 000 € siirrettiin katteeksi hankkeille 10 ja 14. Hankkeelle 10, vy 9014 Porokatu 39 kunnostus siirrettiin 150 000 € ja hankkeelle 14, vy 9012 Vilkan remontoiminen 400 000 €.

Investointien sitova tavoite oli nettoinvestointien kokonaisloppusumma. Investointien toteutunut kokonaisloppusumma oli 13,2 milj. € toteuman ollessa 101,6 %. Investointimääräraha ylittyi siis hivenen. Ylityksen aiheutti LKS:n laajennushanke. Hankkeen kustannusarvion kasvettua 80 milj. €:sta 138 milj. €:on, kasvoi myös suunnittelun osuus ja laajuus samassa suhteessa. Erikoissuunnittelijoiden tekemän työn perusteella saatiin lokakuussa ensimmäistä kertaa rakennusosakohtainen kustannusarvio. Tähän kustannusarvioon perustui yhtymävaltuuston tekemä rakentamispäätös 29.11.2018 § 20. Sosiaali- ja terveysministeriön poikkeuslupa sairaalainvestointiin saatiin samana päivänä. Hankkeen kasvaneen koon vuoksi on rakennusinvestoinnin kustannusten jaksotuksessa tullut virhettä vuosien välille, mikä aiheuttaa vuoden 2018 investointimäärärahaylityksen. LKS:n laajennushanke kestää vuoteen 2023 asti.

Hankkella 1a valtakunnalliset ja erva-alueen hankkeeseen on kirjattu UNA yhteistyön Lapin sairaanhoitopiirin osuus ja UNA-ytimen hankintaan kuuluvaa UNA Oy:ssä tehtävää asiantuntijatyötä. Lisäksi on ostettu yhtymähallituksen päätöksen 24.10.2018 § 159 mukaan 2M-lt Oy:n osakkeita 30 kappaletta merkintähintaan 1 500 euroa.

Lääkintälaitteinvestoinnit on toteutettu lääkintälaitetyöryhmän käsittelyjen perusteella. Hankinnat perustuvat käyttösuunnitelmaan, mutta laitteiden rikkoutumisten, toiminnan tarpeiden muutosten ja hankintojen kilpailutusten yms tekijöiden johdosta suunnitelmaan on tehty muutoksia investointimäärärahan puitteissa.

LKS:n tilamuutoksiin kohdennettu määräraha ylittyi erikoisrakentamista vaatimien isotoopin puhdastilojen ja CT:n tilojen vuoksi. Muilta osin perusinvestoinnit LKS:n tilamuutoksiin, vanhenevaan tekniikkaan ja tietohallinnon hankkeisiin saatiin toteutettua niille kohdennetuilla määrärahoilla.

LKS:n tilamuutoksista merkittävimpiä olivat Isotooppilaboratorio, CT-kuvantamisen tilat, Vilkan pysäköintitilat, Välinehuollon laatikkopesukoneen tilat ja muut muutokset, Sydänpajan angiografialaitteiston tilat, leikkaus- ja anestesiayksikön leikkaussali 9 muutokset, ravintokeskuksen keittiön uuden tappimattokoneen (pesukone) vaatimat tilamuutokset sekä 5. kerroksen lääkehuoneen laajennus.

Vanhenevan tekniikan merkittävimmät investoinnit olivat putkilinjasaneeraus sairaalan torniosassa, LKS:N ulkovaipan kosteuskorjaukset ja ulkokuoren saumat, LKS:n lukituspäivitykset (sähkölukot), märkätilojen uusinnat LKS:ssa, jätehuollon järjestelyt sekä silmäpoliklinikan tilamuutokset.

Tietohallinnon investointimäärärahan käyttö kohdentui seuraavasti:

Projekti 400, Päivystyksen toim. ohjaus n. 117 000 € (WFM, Numeron, potilasmonitorointi, CCL pääversiovaihto)

Projekti 402, Laitehankinnat n. 285 000 € (Konesali (muistit + levyt), Erikoistyöasemat ja -näytöt, Viivakoodilukijat ja -tulostimet, Neuvotteluhuoneiden AV-varustus, Antti-järjestelmä, Mobiilikirjauslaitteet (Gemini), Digisanelimet)
 Projekti 403, RIS n. 45 000 € (Valokuvien tallennus RISiin)
 Projekti 404, ESKO kehittäminen n. 370 000 € (Langaton kirjaaminen, ESKO vuotuinen kehittämissumma)
 Projekti 406, Raportoinnin kehittäminen n. 50 000 € (Laatujärjestelmä, Alue-EcoMed, RFID, Integraatioita)
 Projekti 407, Lisenssien lisäykset n. 85 000€ (CCC, Opera, Dicteon, Jivex, Qlikview, Kuntatoimisto)
 Projekti 408, Käyttäjähallinta n. 52 000€ (Datamaster pääversiovaihto)
 Projekti 410, Synnytyskertomusjärjestelmä n. 41 000€ (iPana uudet ominaisuudet)
 Projekti 412, Materiaalihallinnon järj. n. 234 000€ (Gemini + Emmi)
 Projekti 413, LSHP + Kunnat uudet palvelut (Digitalisaatio) n. 157 000€ (Laaturekisterit, WebMarela pääversio, Skannauspalvelu, Taitoa palvelujen siirto, Arkistointi, Itä-Lapin kuntien siirtokartoitus)
 Projekti 414, Potilastietojärjestelmät n. 182 000 € (Uranus-Huonetaulu, Ciegus, CCC-laajennukset, Lokihallinta, UNA, Efficarkistointi)
 Projekti 415, Toiminnanohjausjärjestelmät n. 235 000 € (X-archive laajennukset (tietoaltaan hyödyntäminen), Lastenpolin hoidonarviointi, ServiceNow laajennukset)

Vuonna 2018 oli isohkoja rakennushankkeita LKS:n laajennushankkeen lisäksi Porokatu 39 kunnostuksen loppuun saaminen, LKS Vilkan remontointi. Porokatu 39 kunnostus saatiin valmiiksi rakennuksen osalta siten, että väistössä ollut hallinto pystyi muuttamaan toukokuussa 2018 takaisin hallintorakennukseen. Pihatöitä jatkettiin vielä kesällä. Vilkan remontissa merkittävimmät kohteet oli lasten ja nuorten psykiatrian tilojen sekä KNF ja kipupoliklinikan tilojen rakentaminen.

Edellä mainittujen lisäksi toteutettiin pienempiä laiteinvestointeja välinehuoltoon, ravintokeskukseen sekä kalusteinvestointeja potilashuoneisiin.

Taulukko 1: Investointien toteuma tilinpäätöksessä 2018

hanke	vy.	HANKE	Muutettu talousarvio 2018	Toteuma 2018	jätjellä	tot %
1a	9130	Uudet ERVA-hankkeet	60 000		60 000	0,00
1a	9133	Tietohallinnon Erva-hankkeet	30 000		30 000	0,00
1a	9134	Saamelaisten hyvinvointi	30 000		30 000	0,00
1a	9135	UNA-hanke	30 000	35 185	-5 185	117,28
1a	9136	Osakkeet		1 500	-1 500	
1a	YHTEENSÄ		150 000	36 685	113 315	24,46
2	9029	Muu irtaimen myynti		-1 936	1 936	
3	9004	Lääkintälaitteet	1 459 795	1 428 489	31 306	97,86
4	9005	Tietohallinnon investoinnit	1 860 000	1 844 071	15 929	99,14
6	9006	Tukipalvelujen laitehankinnat	210 000	121 196	88 804	57,71
7	9008	Muurolan sairaala ja Lähteentie	0		0	
8	9009	LKS tilamuutokset	1 710 000	1 807 076	-97 076	105,68
9	9015	Vanhenevan tekniikan korvaaminen	1 950 000	1 920 526	29 474	98,49
10	9014	Porokatu 39 kunnostus	1 950 000	1 873 931	76 070	96,10
11	9017	Välinehuollon laitteet	250 000	229 992	20 008	92,00
12	9016	Potilas- ja toimistopöydät	60 000	59 937	63	99,90
14	9012	ILKK:n remontointi	1 200 000	1 134 554	65 446	94,55
15	9001	LKS lisäarak.kokonaisuunnittelu	2 200 000	2 750 366	-550 366	125,02
	YHTEENSÄ		12 999 795	13 204 888	-205 093	101,58

Esitys Sairaanhoidopiirin johtaja

Hallitus päättää esittää valtuustolle, että valtuusto

1. hyväksyy kuntayhtymän nettoinvestointien toteuman 13,2 milj. € ja määrärahan ylityksen 205 093 €.

Päätös Esityksen mukaan

Lisätietoja

talousjohtaja Elisa Kusmin, puh. (016) 328 2010,
etunimi.sukunimi @ lshp.fi

Yhtymävaltuusto 13.6.2019

Päätös

Yhtymävaltuusto päättää hyväksyä kuntayhtymän nettoinvestointien toteuman 13,2 milj. € ja määrärahan ylityksen 205 093 €.

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2018

Yhtymähallitus 20.3.2019 § 44

Talousjohtaja 11.3.2019

Kuntalain 113 § mukaan: Tilinpäätös

”Kunnan tilikausi on kalenterivuosi. Kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi. Tilintarkastajien on tarkastettava tilinpäätös toukokuun loppuun mennessä. Kunnanhallituksen on saatettava tilinpäätös tilintarkastuksen jälkeen valtuuston käsiteltäväksi. Valtuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä.

Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus.

Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta sekä toiminnasta. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot on ilmoitettava liitetiedoissa.

Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet sekä kunnanjohtaja tai pormestari.”

Kuntalain 114 §:n mukaan kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös tulee laatia samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös.

Lisäksi kuntalain 115 § mukaan: Toimintakertomus

”Toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi kunnan tai kuntakonsernin taseesta, tuloslaskelmasta tai rahoituslaskelmasta. Tällaisia asioita ovat ainakin arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsitteystä.”

Vuonna 2018 kuntayhtymän ulkoiset toimintatuotot olivat 213,1 milj. €. Toteuma muutettuun talousarvioon verrattuna oli 101,9 %. Tuottojen kasvu edelliseen vuoteen verrattuna oli 9,7 %. Toimintakulut olivat 204,0 milj. € toteuman ollessa muutettuun talousarvioon verrattuna 100,0 %. Kulujen kasvu edelliseen vuoteen verrattuna oli omassa toiminnassa 16,2 milj. € eli 10,3 % ja läpilaskutettavien ostopalvelujen osalta 2,3 milj. € eli 8,3 %. Poistojen toteuma oli 8,4 milj. €. Kuntayhtymän ylijäämä oli 1,5 milj. €.

Talousarvion toteutuminen sisältää yhtymähallituksen 20.2.2019 § 31 mukaisen päätöksen, ettei kuntayhtymä tee jäsenkuntalaskutuksen oikaisua vuoden 2018 tilinpäätöksessä.

Investointien toteuma oli 13,2 milj. € talousarvion ollessa 13,0 milj. €. Investointien toteumaksi kirjautui 101,6 %.

Kuntayhtymä ei ole ottanut pitkäaikaista eikä lyhytaikaista uutta lainaa vuonna 2017, mutta vuonna 2012 otettujen 12 milj. €:n lainojen lyhennyksiä on suoritettu suunnitelman mukaisesti. 31.12.2018 tilanteessa lainaa oli 27,26 €/asukas (33,98 €/asukas v. 2017).

Kuntayhtymän omavaraisuus oli 41,21 %. (42,77 % v. 2017). Kassan riittävyys oli 10 päivää (24 päivää v. 2017).

Tilinpäätöksessä 2018 olevat merkittävät poikkeukselliset taloudelliset tapahtumat:

- Palkanlaskennan ja matkalaskujen käsittelyn siirtäminen Kunnan Taitoa Oy:n tuotamaksi ostopalveluksi. 6 LSHP:n työntekijää siirtyi Kunnan Taitoa Oy:n palvelukseen.
- Sopimuskauden ensimmäinen yleiskorotus tehtiin 1.5.2018. Korotus on tällöin lääkärisopimuksen mukaan 1,2 % ja KVTES:n ja TS:n mukaan vähintään 1,25 % tai 26 euroa kuukaudessa. Työntekijälle/viranhaltijalle, jonka palvelussuhde kuntaan/kuntayhtymään on alkanut viimeistään maanantaina 3.9.2018 ja jatkunut keskeytymättä vähintään sunnuntaihin 18.11.2018 saakka maksettiin tammikuun 2019 palkanmaksun yhteydessä erillinen kertaerä. Kertaerää ei maksettu, jos työntekijällä/viranhaltijalla ei ole ko. ajanjaksona yhtään palkallista päivää. Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston (KILAn) lasuunnon 117 mukaisesti kertaerä kirjattiin kokonaisuudessaan vuoden 2018 tilinpäätökseen kuluksi ja siirtovelaksi.
- Potilasvahinkovaruksen lisäys 2,57 milj. €
- Yhtymävaltuuston 29.11.2018 § 17 mukainen päätös LKS Vilkan vanhan osan arvonalennuskirjaus 822 071,66 € ja LKS Vilkan vanhan osan poistoeron kirjaus 585 414,67 € tehtäväksi 31.12.2018;

Tilinpäätöksessä ja toimintakertomuksessa on käsitelty annettujen tavoitteiden toteutukset.

Liite 1 Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymän tilinpäätös ja toimintakertomus 2018

Tilinpäätös- ja toimintakertomus sisältää hallituksen esityksen tilikauden tuloksen käsittelystä. Tilikauden ylijäämä esitetään siirrettäväksi kuntayhtymän taseeseen aikaisempien vuosien ylijäämä-/alijäämätilille. Nyt tehtävän ylijäämäkirjauksen jälkeen taseessa on ylijäämää 7,8 milj. €

Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymän perussopimuksen § 19 mukaan tilinpäätöksen allekirjoittavat hallituksen jäsenet ja esittelijä.

Tilinpäätös ja toimintakertomus esitellään kokouksessa.

Eesitys Sairaanhoitopiirin johtajan esitys

Hallitus päättää

1. hyväksyä ja allekirjoittaa tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1. - 31.12.2018;
2. antaa hallinnon ja talouden yhtymävaltuuston valitseman tilintarkastajan tarkastettavaksi;
3. antaa tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen tarkastuslautakunnalle lausunnon antamista ja yhtymävaltuuston päätösesitystä varten;
4. todeta, että tilinpäätöksessä ja toimintakertomuksessa olevat puutteet, tekniset ja niihin rinnastettavat kirjoitus- ja laskuvirheet sekä asiakirjan rakenne ja muoto voidaan täydentää ja korjata ennen asiakirjan lopulliseen asuun saattamista;
5. esittää, että yhtymävaltuusto hyväksyy tilikauden 2018 tuloksen 405 194,16 euron käsittelystä seuraavaa:
  - muun toiminnan rahastoihin (virkistysrahasto) lisätään 84 341,58 euroa
  - muun toiminnan rahastoista (virkistysrahasto) vähennetään 75 345,83 euroa

- investointirahastosta vähennetään 307 259,68 euroa (YV 13.6.2007 § 3 ja 11.6.2008 § 49)
- poistoeroa vähennetään 820 414,67 euroa Invalidiliiton ILKK:n kiinteistön kaupan (vuonna 2016) yhteydessä tehdyn varauksen myötä kertyneestä poistoerosta
- vuoden 2018 ylijäämä 1 523 872,76 euroa siirretään taseeseen aikaisempien vuosien ylijäämä/alijäämätilille.

Päätös

Esityksen mukaan

Lisätietoja

talousjohtaja Elisa Kusmin, puh. (016) 328 2010
vs. laskentapäällikkö Mirva Kovala,
puh. (016) 328 2012,
etunimi.sukunimi @ lshp.fi

Yhtymävaltuusto 13.6.2019**Päätös**

Yhtymävaltuusto merkitsee tiedoksi Tilinpäätös ja Toimintakertomuksen vuodelta 2018 ja hyväksyy tilikauden 2018 tuloksen 405 194,16 euron käsittelystä seuraavaa:

- muun toiminnan rahastoihin (virkistysrahasto) lisätään 84 341,58 euroa
- muun toiminnan rahastoista (virkistysrahasto) vähennetään 75 345,83 euroa
- investointirahastosta vähennetään 307 259,68 euroa (YV 13.6.2007 § 3 ja 11.6.2008 § 49)
- poistoeroa vähennetään 820 414,67 euroa Invalidiliiton ILKK:n kiinteistön kaupan (vuonna 2016) yhteydessä tehdyn varauksen myötä kertyneestä poistoerosta
- vuoden 2018 ylijäämä 1 523 872,76 euroa siirretään taseeseen aikaisempien vuosien ylijäämä/alijäämätilille.

HENKILÖSTÖKERTOMUS 2018

Yhtymähallitus 17.4.2019 § 64

Henkilöstöjohtaja 10.4.2019

Henkilöstökertomus julkaistaan erillisenä asiakirjana. Henkilöstökertomus täydentää sairaanhoitopiirin toimintakertomusta.

Henkilöstökertomuksen tarkoituksena on antaa tietoja henkilöstön määrästä, rakenteesta ja näiden muutoksista. Tunnusluvut kertovat henkilöstön tilasta, toiminnasta ja kustannuksista.

Henkilöstökertomus on suunnittelun ja johtamisen väline päättäjille, johdolle, esimiehille ja henkilöstölle. Tulevaisuuden suunnittelun pohjaksi tarvitaan tietoa henkilöstöasioiden nykytilasta ja tulevaisuudesta. Henkilöstökertomus nostaa myös esille haasteita ja havaintoja, joita hyödynnetään toiminta- ja taloussuunnittelussa.

Liite 1: Henkilöstökertomus 2018

Eesitys **Sairaanhoitopiirin johtaja**

Hallitus merkitsee henkilöstökertomuksen 2018 tiedoksi ja saattaa sen edelleen valtuuston tietoon.

Päätös Esityksen mukaan

Yhtymävaltuusto 13.6.2019

Päätös Yhtymävaltuusto merkitsee tiedoksi Henkilöstökertomuksen vuodelta 2018

Lisätietoja

henkilöstöjohtaja Timo Tammilehto, puh. 040-4843886
etunimi.sukunimi @ Ishp.fi

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTIKERTOMUS**Tarkltk 18.4.2019 § 25**

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan on arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet kunnassa (kuntayhtymässä).

Lautakunnan tehtävänä on kiinnittää huomiota toiminnan, toimintatapojen sekä palvelujen järjestämisen tarkoituksenmukaisuuteen. Tarkastuslautakunta on kuntayhtymän toiminnan poliittinen arvioija ja arvioi poliittisen ohjauksen toteutumista ja tuloksellisuutta, kun taas tilintarkastaja esittää tilintarkastuskertomuksessa arvionsa toiminnan oikeellisuudesta ja laillisuudesta.

Arviointikertomus on tarkastuslautakunnan käsitys siitä, kuinka yhtymähallitus ja muut yhtymän viranomaiset ovat onnistuneet valtuuston tahdon toteuttamisessa. Erityisesti arvioinnissa on syytä kiinnittää huomiota siihen, mitkä tavoitteet eivät ole toteutuneet.

Esitys Tarkastuslautakunta aloittaa arviointikertomuksen valmistelun.

Päätös Tarkastuslautakunta aloitti arviointikertomuksen valmistelun.

Tarkltk 9.5.2019 § 32

Esitys Tarkastuslautakunta viimeistelee ja allekirjoittaa arviointikertomuksen.

Päätös Esityksen mukaan.

Yhtymävaltuusto 13.6.2019

Liite: Tarkastuslautakunnan arviointikertomus

Päätös Yhtymävaltuusto merkitsee Tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen tiedoksi. Tarkastuskertomus annetaan yhtymähallitukselle tarvittavia toimenpiteitä varten.

TILINTARKASTUSHAVAINNOT JA TILINTARKASTUSKERTOMUS 2018

Tarkastuslautakunta 9.5.2019 § 31

Kuntalain 125 §:n mukaan tilintarkastajien on annettava valtuustolle kultakin tilikaudelta kertomus, jossa esitetään tarkastuksen tulokset. Kertomuksessa on myös esitettävä, onko tilinpäätös hyväksyttävä ja voidaanko toimielimen jäsenelle ja asianomaisen toimieliimen tehtäväalueen johtavalle viranhaltijalle (*tilivelvollinen*) myöntää vastuuvapaus.

Jos tilintarkastajat havaitsevat, että kuntayhtymän hallintoa ja taloutta on hoidettu vastoin lakia tai valtuuston päätöksiä eikä virhe tai aiheutunut vahinko ole vähäinen, tilintarkastuskertomuksessa on tehtävä asiasta tilivelvolliseen kohdistuva muistutus. Muistutusta ei voida kohdistaa valtuustoon.

Tarkastuslautakunnan on hankittava tilintarkastuskertomuksessa tehdystä muistutuksesta asianomaisen selitys sekä kunnanhallituksen lausunto. Valtuusto päättää toimenpiteistä, joihin tarkastuslautakunnan valmistelu, tilintarkastuskertomus ja siinä tehdyt muistutukset antavat aiheita. Hyväksyessään tilinpäätöksen valtuusto päättää vastuuvapaudesta tilivelvollisille.

Päävastuullinen tilintarkastaja KHT, JHT Jarmo Lohi esittää raportin tilintarkastuksesta ja tarkastuksessa esiin tulleista havainnoista sekä tilintarkastuskertomuksen vuodelta 2018.

Esitys

1. Tarkastuslautakunta toteaa, että tilintarkastuskertomuksessa ei ole Kuntalain 125 §:n tarkoittamaa muistutusta taikka muuta merkittävää huomautusta, joten tarkastuslautakunta ei pidä tarpeellisena lausunnon pyytämistä yhtymähallitukselta tilintarkastuskertomuksen sisällöstä.
2. Tarkastuslautakunta saattaa tilintarkastuskertomuksen yhtymävaltuustolle tiedoksi.
3. Tarkastuslautakunta esittää yhtymävaltuustolle, että
  - a. vuoden 2018 tilinpäätös hyväksytään ja
  - b. kuntayhtymän hallintoa ja taloutta hoitaneille toimielinten jäsenille ja tehtäväalueiden johtaville viranhaltijoille myönnetään vastuuvapaus tilikaudelta 1.1. – 31.12.2018.

Päätös

Esityksen mukaan.

Yhtymävaltuusto 13.6.2019

Liite: Tilintarkastuskertomus 2018

Päätös

Yhtymävaltuusto merkitsee Tilintarkastuskertomuksen vuodelta 2018 tiedoksi.

Yhtymävaltuusto päättää, että

- vuoden 2018 tilinpäätös hyväksytään ja
- kuntayhtymän hallintoa ja taloutta hoitaneille toimielinten jäsenille ja tehtäväalueiden johtaville viranhaltijoille myönnetään vastuuvapaus tilikaudelta 1.1 – 31.12.2018.

OYS-ERITYISVASTUUALUEEN SAIRAAHOITOPIIRIEN ERIKOISSAIRAANHOIDON JÄRJESTÄMISSOPIMUS

Yhtymähallitus 22.5.2019 § 82

Johtajaylilääkäri 14.5.2019

Sopimuksen tarkoitus ja sitä säätelevät normit

Terveydenhuoltolain 42 §:n mukaan erityisvastuualueen sairaanhoitopiirien on järjestävä yhteistyössä alueensa erikoissairaanhoito. Niiden on suunniteltava ja sovitettava yhteen alueensa erikoissairaanhoidon palvelujen tuotanto, tietojärjestelmät, lääkinnällinen kuntoutus ja erilaiset hankinnat. Lisäksi on sovitettava yhteen koulutusviranomaisen ja työhallinnon kanssa terveydenhuollon henkilöstön perus-, jatko- ja täydennyskoulutusta sekä maakuntien liittojen kanssa työvoiman kysyntää ja koulutustarjontaa. Erityisvastuualueen sairaanhoitopiirien edellytetään yhteistyössä huolehtivan samaan erityisvastuualueeseen kuuluvien kuntien ja sairaanhoitopiirien tarvitsemasta ohjauksesta ja neuvonnasta erikoissairaanhoidon antamisessa, terveydenhuollon henkilöstön täydennyskoulutuksessa sekä tieteellisen tutkimuksen ja kehittämisen järjestämisessä.

Terveydenhuoltolain 43 §:n mukaan erityisvastuualueen sairaanhoitopiirien kuntayhtymien on tehtävä erikoissairaanhoidon järjestämissopimus, jossa on sovittava sairaanhoitopiirien työnjaosta ja toiminnan yhteensovittamisesta sekä uusien menetelmien käyttöönoton periaatteista. Sovitun työnjaon on edistettävä terveydenhuollon laatua, potilasturvallisuutta, vaikuttavuutta, tuottavuutta ja tehokkuutta. Sopimuksen mukaiseen toimintayksikköön on varmistettava riittävät taloudelliset ja henkilöstövoimavarat sekä osaaminen.

Valtioneuvoston asetus (VNA 337/2011) määrää tarkemmin järjestämissopimuksen sisällöstä.

Eduskunnan tekemä terveydenhuoltolain muutos (1516/2016) koskee ensihoitopalvelujen järjestämistä ja sisältöä (39 - 41 §), erikoissairaanhoidon työnjakoa ja eräiden tehtävien keskittämistä (45 §), erityisvastuualueen ensihoitokeskusta (46 §), kiireellistä hoitoa (50 §), terveydenhuollon ja sosiaalipäivystyksen yhteistyötä (50a §) sekä sosiaalihuollon tarpeen arviointia (53a §). Lakimuutos tuli voimaan 1.1.2017, paitsi pykälien 45, 50 ja 50a osalta 1.1.2018.

Valtioneuvosto asetus kiireellisen hoidon perusteista ja päivystyksen erikoisalakohtaisista edellytyksistä (VNA 583/2017) tuli voimaan 1.1.2018. Sillä säädetään päivystysyksiköiden kiireellisen hoidon vastaanotto toiminnan tehtävistä ja laatuvaatimuksista sekä erikoisalakohtaisista edellytyksistä.

Asetus erikoissairaanhoidon työnjaosta ja eräiden tehtävien keskittämisestä (VNA 582/2017) tuli voimaan 1.1.2018, mutta sen 7 § 1.7.2018 alkaen. Sillä säädetään valtakunnallisesti vähempään kuin viiteen yliopistolliseen sairaalan keskitettävistä suunnittelu- ja koordinaatiotehtävistä sekä leikkauksista, hoidoista ja toimenpiteistä. Asetuksella säädetään myös suunnittelu- ja koordinaatiotehtävien alueellisesta keskittämisestä viiteen yliopistolliseen sairaalaan. Lisäksi säädetään tiettyjen erikoissairaanhoidon toimenpiteiden, hoitojen ja leikkausten keskittämisestä viiteen yliopistolliseen sairaalaan sekä 7 §:ssä ympärivuorokautista yhteispäivystystä ylläpitäviin asetuksessa mainitut edellytykset täyttäviin sairaaloihin.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus ensihoitopalvelusta (STMA 585/2017) on tullut voimaan 1.1.2018. Siinä täsmennetään mm. ERVA ensihoitokeskuksen tehtäviä ja vastuita sekä sairaanhoitopiirien yhteistyötä ensihoidon osalta.

Edellä mainittujen normien lisäksi järjestämissopimus perustuu muihin erikoissairaanhoidon järjestämistä ja tuottamista koskeviin säädöksiin.

Sopimusosapuolet

Oulun yliopistollisen sairaalan erityisvastuualueen (OYS-erva) sairaanhoitopiirit (Lapin ja Länsi-Pohjan sairaanhoitopiirit , Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä, Keski-Pohjanmaan sosiaali- terveysterveyspalvelukuntayhtymä sekä Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä) ovat yhdessä laatineet erikoissairaanhoidon järjestämissopimuksen vuosille 2018 – 2021

Sopimuksen valmistelu

Sopimusluonnoksen ovat valmistelleet ja laatineet johtajaylilääkärit OYS-erva asiantuntijalääkäriin koordinoimana. Sopimusluonnos perustuu sopimusosapuolten luottamushenkilöjohdon sekä johtavien viranhaltijoiden linjauksiin. Viimeistely on tehty johtajaylilääkäreiden kokouksessa 24.4.19. Sopimuksen rinnalla on valmisteltu OYS-ervan osuuskunnan muodostamista, joka osaltaan tukee järjestämissopimuksen mukaisen yhteistyön toteuttamista alueella.

Päätösmenettely, sopimuksen seuranta ja muuttaminen

Sairaanhoitopiirien kuntayhtymät hyväksyvät järjestämissopimuksen ja sen mahdolliset muutokset kuntalain (410/2015) 58 §:n 1 momentissa tarkoitettussa toimielimessä, yhtymävaltuustossa. Jos kuntayhtymät eivät pääse asiassa sopimukseen, valtioneuvosto voi määrätä sopimuksen sisällöstä (Terveysterveystoimilaki 1326/2010 43 §). Tämän sopimuksen käytännön toteutumista arvioidaan vuosittain erityisvastuualueen arviointiryhmässä, joka koostuu sairaanhoitopiirien johtavista viranhaltijoista. Sen jäsenistä tekee päätöksen PPSHP:n hallitus sairaanhoitopiirien esityksestä. Arviointiryhmän tehtävä on arvioida erityisvastuualueen sairaanhoitopiirien yhteistyötä ja antaa suosituksia kuntayhtymien toimielimille järjestämissopimukseen tarvittavista päivityksistä. Johtajaylilääkärit valmistelevat varsinaiseen sopimukseen tehtävät muutokset toimielimille ja panevat muutokset täytäntöön.

Liitteet

Järjestämissopimus ja sen liitteet

1. erikoisalakohtainen työnjako
2. päivystysrenkaat
3. alueellisen kokonaisuuden suunnittelu ja yhteensovittaminen

Esitys Sairaanhoitopiirin johtaja

Hallitus esittää valtuustolle, että valtuusto päättää hyväksyä liitteenä olevan esityksen Oulun yliopistollisen sairaalan erityisvastuualueen erikoissairaanhoidon järjestämissopimukseksi vuosille 2018-2021.

Päätös Esityksen mukaan

Yhtymävaltuusto 13.6.2019**Päätös**

Yhtymävaltuusto päättää hyväksyä liitteenä olevan esityksen Oulun yliopistollisen sairaalan erityisvastuualueen erikoissairaanhoidon järjestämissopimukseksi vuosille 2018-2021.

Lisätietoja

johtajaylilääkäri Jukka Mattila p 016 328 2090
etunimi.sukunimi @ lshp.fi

Täytäntöönpano

ote sähköpostina: OYS-erva-sairaanhoidopiirit

OYS -ERITYISVASTUUALUEEN OSUUSKUNNAN PERUSTAMINEN

Erikoissairaanhoidon toimintaympäristön ja lainsäädännön muutosten aiheuttamien erityishaasteiden seurauksena OYS -erityisvastuualueen (ERVA) sairaaloiden luottamus- henkilö- ja viranhaltijajohto päättivät käynnistää helmikuussa 2018 erikoissairaanhoidon organisatoriseen yhteistyöhön tähtäävän selvityksen.

Esiselvitysvaiheessa parhaiten tavoitteita vastaavaksi todettiin osuuskuntamalli, jossa rajattu ja yhteisesti sovittu osa erikoissairaanhoidon palvelutuotannosta voitaisiin siirtää yhteisen osuuskunnan ja sen alaisten tytäryhtiöiden hoidettavaksi. Valmistelu on edennyt siten, että osuuskunnan perustaminen on erva-sairaanhoidopiirien kuntayhtymien päätöksenteossa touko-kesäkuun 2019 aikana.

Yhtymähallitus 25.9.2018 § 135

OYS -erityisvastuualueen yhteistyön esiselvitysvaiheen loppuraportti ja selvitystyön jatkuminen

Sairaanhoidopiirin johtaja 19.9.2018 Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoidopiirin valmistelun pohjalta:

Pohjois-Suomen OYS -erityisvastuualueen yhteistyön esiselvitysvaiheen loppuraportti ja selvitystyön jatkuminen

Toimintaympäristön muutos

Julkisen erikoissairaanhoidon toimintaympäristö on ollut viime vuosina voimakkaassa ja kiihtyvässä muutoksessa. Toimintaympäristön muutokseen ovat vaikuttaneet sekä lainsäädännölliset muutokset että kiristynyt kilpailu erikoissairaanhoidon palvelutuottajien välillä niin potilaista kuin terveydenhuollon ammattihenkilöistä. Erikoissairaanhoidon palvelutuottajat haastaa tulevaisuudessa entistä vahvemmin osaamisen keskittyminen entistä suurempiin ja harvempiin keskuksiin sekä kiihtyvä eläkepoistuma erityisesti erikoislääkäreiden ja tiettyjen hoitohenkilöstön nimikkeiden osalta. Eläköityminen sekä osaamisen keskittyminen johtavat suuriin haasteisiin toiminnan jatkuvuuden turvaamisessa erityisesti pienempien sairaaloiden osalta. Useat yksityiset palvelutuottajat ovat myös aktiivisesti kehittäneet omaa erikoissairaanhoidon palvelutuotantoaan. Nähtävissä on ollut myös yli sairaanhoidopiirirajojen tapahtuvaa tiivistyvää organisatoristasoista yhteistyötä muilla erikoissairaanhoidon erityisvastuualueilla ja julkisten sekä yksityisten palvelutuottajien tiivistyvää yhteistyötä.

Lainsäädäntömuutokset

Merkittävimmin lainsäädännöllisesti erikoissairaanhoidon toimintaympäristöön on vaikuttanut

- vuonna 2010 (30.10.2010/1326) annettu ja vuonna 2016 uudistettu / täydennetty terveydenhuoltolaki (29.12.2016/1516) sekä
- elokuussa 2017 annettu uudistettu päivystysasetus (VNA kiireellisen hoidon perusteista ja päivystyksen erikoisalakohtaisista edellytyksistä 583/2017) sekä
- kokonaan uusi erikoissairaanhoidon työnjakoa säätelevä työnjako- ja keskittämisasetus (VNA erikoissairaanhoidon työnjaosta ja eräiden tehtävien keskittämisestä 582/2017).

Terveydenhuoltolaissa annetaan perusteet erikoissairaanhoidon erityisvastuualueiden työnjaolle (42§) ja annetaan tehtäväksi laatia valtuustokausittain erityisvastuualueen sairaanhoidopiirien kesken erikoissairaanhoidon järjestämissopimus (43§). Terveydenhuoltolain täydennyksen (29.12.2016/ 1516) myötä 45 § mukaan osa sellaisista tutkimuksista, toimenpiteistä ja hoidoista, jotka harvoin esiintyvinä tai vaativina edellyttävät toistet-

tavuutta tai usean alan erityisosaamista riittävän taidon ja osaamisen saavuttamiseksi ja sen ylläpitämiseksi tai merkittäviä investointeja laitteistoihin ja välineisiin terveydenhuollon laadun ja potilasturvallisuuden, vaikuttavuuden, tuottavuuden ja tehokkuuden takaamiseksi, kootaan suurempiin yksiköihin.

Terveydenhuoltolain 45 § 3 momentin mukaan leikkaustoiminta, joka edellyttää leikkaussaliolosuhteita ja anestesiaa, tulee kokonaisuudessaan koota niihin sairaaloihin, joissa on ympärivuorokautinen perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteispäivystys.

Terveydenhuoltolain 50 § 3 momentissa määritellyt sairaanhoitopiirit (mm. PPSHP, LSHP) ovat veloitettuja järjestämään laajan ympärivuorokautisen päivystyksen yksikkö keskussairaalsensa yhteyteen. Päivystyksen yksiköllä tarkoitetaan perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteispäivystystä, joka pystyy tarjoamaan laajasti palveluita usealla lääketieteen erikoisalalla ympärivuorokautisesti välittömästi ja jolla on voimavarat terveydenhuollossa tarvittavan valmiuden ylläpitämiseen ja erityistilanteiden hoitamiseen.

Muut kuin 3 momentissa määriteltyjen sairaanhoitopiirien (mm. Kainuu, LPSHP, KPSHP) tulee ylläpitää ympärivuorokautista perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteispäivystystä, jossa on valmius väestön tavanomaisten kiireellisten terveysongelmiin hoitoon, keskussairaalan yhteydessä.

Terveydenhuoltolain 50 § 3 momentin mukaan ainoastaan yliopistolliset sairaanhoitopiirit saivat oikeuden ylläpitää useampaa yhteispäivystystä sairaaloidensa yhteydessä.

Päivystysasetuksella määriteltiin eri erikoisalojen päivystysten laatu- ja osaamisvaatimuskriteerit ja työnjako- ja keskittämisasiasetuksella puolestaan määriteltiin valtakunnallisesti keskitettävä erikoissairaanhoido:

- 5 §: vähempään kuin viiteen yliopistolliseen sairaalaan keskitettävä erikoissairaanhoido
- 6 §: viiteen yliopistolliseen sairaalaan tai vastaavaan yksikköön keskitettävä erikoissairaanhoido
- 7 §: muu keskitettävä erikoissairaanhoido

Työnjako- ja keskittämisasiasetuksen 7 § mukaan jatkossa leikkaustoiminnan jatkumisen edellytyksenä ovat seuraavat sairaalakohtaiset lukumäärävaatimukset vuosittain:

- lonkan ja polven tekonivelleikkaukset vähintään noin 600 kpl/vuosi
- olkapään tekonivelleikkaukset vähintään noin 40 kpl/vuosi
- lonkan, polven ja olkapään tekonivelten uusintaleikkaukset vähintään noin 600 kpl/vuosi
- selkäkirurgia vähintään noin 150 kpl/vuosi
- primaarit rintasyöpäleikkaukset vähintään noin 150 kpl/vuosi
- paksusuoli- ja munuaissyövän, papillaarisen ja follikulaarisen kilpirauhassyövän ja matalan riskin endometriumsyövän sekä eturauhassyövän radikaaliprostatektomian leikkaukset
- kussakin syöpäryhmässä vähintään noin 70 kpl/vuosi

OYS-erva

Pohjois-Suomessa OYS-erityisvastuualueella (OYS-erva) yhteispäivystykset ovat jo keskittyneet terveydenhuoltolain edellyttämällä tavalla keskussairaaloihin PPSHP:ta lukuun ottamatta, jolla on oikeus ylläpitää yhteispäivystyksiä OYS:ssa ja OAS:ssa.

Päivystysten keskittämistä ongelmallisempaa OYS-erva:n alueella on yltää päivystysasetuksen laatuvaatimuksiin käytettävissä oleva osaamispääoma huomioiden ja erityisesti työnjako-asetuksen 7 § mukaiset lukumäärävaatimukset ovat erityisvastuualueen keskussairaaloille äärimmäisen haastavia.

Käytännössä nykyisten leikkausvolyyymien perusteella arvioituna 7 § mukaisista leikkauksista OYS:in ulkopuolella voisi jatkua ainoastaan lonkan ja polven tekonivelleikkaukset Lapin keskussairaalassa (LKS) ja Oulaskankaan aluesairaalassa (OAS) sekä paksusuolisyövän leikkaukset LKS:ssa. Näin voimakkaasti keskittyvä erikoissairaanhoidon toiminta OYS-erva-alueella aiheuttaisi kapasiteetin riittävyyteen liittyviä haasteita Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirissä (PPSHP) ja kaventaisi elektiivisen kirurgian laajuutta muissa OYS-erva-alueen sairaaloissa merkittävästi vaikeuttaen päivystysasetuksen mukaisen päivystyksen ylläpitämisen edellytyksiä ja vaikeuttaen merkittävästi asetuksen mukaisen synnytysvalmiuden ylläpitämisen edellytyksiä. On myös arvioitu, että elektiivisen kirurgisen toiminnan merkittävä kaventuminen OYS-erva-alueen keskussairaaloissa voisi johtaa osajakatoon aiheuttaen entistä suurempia ongelmia päivystysvalmiuden ylläpitämiselle.

OYS-erva yhteistyön tiivistämistä koskeva selvitys

Edellä kuvattujen lainsäädännön aiheuttamien erityishaasteiden ja erityisesti erikoissairaanhoidon työnjaon ongelmien ratkaisemiseksi, riittävän osaamispääoman turvaamiseksi OYS-erva-alueen sairaaloissa, OYS-erva-alueen kilpailukykyyn turvaamiseksi ja hoitoon pääsyn takaamiseksi lainmukaisissa määräajoissa, OYS-erva-alueen sairaanhoitopiirien luottamushenkilö- ja viranhaltijajohto yhteiskokouksessaan (14.-15.2.2018) päätti käynnistää syvempään erikoissairaanhoidon organisatoristasoiseen yhteistyöhön tähtäävän selvityksen.

Esiselvitysvaiheen hankkeen ohjausryhmäksi nimettiin sairaanhoitopiirien hallitusten puheenjohtajat sekä sairaanhoitopiirien johtajat. Mahdollisesti syntyvän yhteisorganisaation toiminnallisia ja hallinnollisia vaihtoehtoja selvittämään konsultiksi palkattiin konsulttiyhtiö Ernst & Young (EY). Hankkeen ohjausryhmä kokoontui esiselvitysvaiheen aikana 2 kertaa (22.5. ja 19.6.). Esiselvitysvaiheen loppuraportti luovutettiin sairaanhoitopiirien johdolle 15.6. (liite). Hankkeen ohjausryhmässä 19.6. päätettiin jatkaa hanketta.

Esiselvitysvaiheen loppuraportin keskeinen sisältö, hankkeen jatkoaikataulu sekä hankkeen jatkovaiheiden välitavoitteet sekä resursointi on tarkoitettu esitellä ja hyväksyä OYS-erva-alueen sairaanhoitopiirien johdon yhteiskokouksessa 29.-30.8. EY:n esiselvitysvaiheen loppuraportin organisoitumisvaihtoehdoista parhaiten tavoitteita vastaavaksi todettiin osuuskuntamalli, jossa rajattu ja yhteisesti sovittu osa erikoissairaanhoidon palvelutuotannosta voitaisiin siirtää yhteisen osuuskunnan ja sen alaisten tytäryhtiöiden hoidettavaksi. Osuuskuntatoiminta on taloudellista toimintaa siten, että jäsenet käyttävät hyväkseen osuuskunnan tarjoamia palveluita taikka palveluita, jotka osuuskunta järjestää tytäryhteisönsä avulla tai muulla tavalla.

Osuuskuntamallin ja tiettyihin erikoissairaanhoidon toimintoihin keskittyvien osaamis-keskusmallin pohjalta syntyvien tytäryhtiöiden keskeisiä tavoitteita olisivat:

1. OYS-erva -alueen päivystävien sairaaloiden toiminnan turvaava erikoissairaanhoidon työnjakomalli ohjatun potilaiden valinnanvapauden ja sairaaloiden vahvemman keskinäisen työnjaon ja roolittamisen kautta
2. osaamispääoman riittävyyden varmistaminen OYS-erva-alueen päivystävissä sairaaloissa huolimatta osaamisen keskittymisestä ja merkittävästä lähitulevaisuuden eläkepoistumasta

3. erikoisosaajien ja osaamispääoman sitouttaminen julkisiin palvelutuottajiin tarjoamalla lisäansiomahdollisuuksia virkatyön ohella osuuskunnan alaisten yhtiöiden kautta
4. kannustinjärjestelmien luominen edistämään erityisasiantuntijoiden yhteisesti koordinoitua liikkuvuutta
5. lain mukaisen ja kilpailukykyisen hoitoon pääsyn turvaaminen ja palvelukysynnän kausivaihteluun reagoivan palvelutarjonnan luominen
6. olemassa olevan infrastruktuurin mahdollisimman tehokas hyödyntäminen koko OYS-erva-alueella
7. olemassa olevien tilojen ja laitteiden käyttöasteen kohottaminen, tuotannon tehostaminen ja synergiahyötyjen kautta kustannustehokkuuden parantaminen
8. yhteisen OYS-erva-alueen brändin luominen kilpailukykytekijänä
9. OYS-erva-alueen julkisen erikoissairaanhoidon kilpailukykyyn parantaminen

Jatkovalmistelu ja sen aikataulu

Osuuskuntamallin valmistelu ja siihen liittyvä päivystävien sairaaloiden tulevaisuuden turvaavan työnjakomallin toteuttaminen liittyy olennaisesti Terveystieteiden tutkimuskeskuksen (STM) erikoissairaanhoidon järjestämissopimusprosessin etenemiseen. Tavoitteena on valmistella erikoissairaanhoidon järjestämissopimus syksyn 2018 aikana OYS-erva-alueen sairaanhoitopiirien hyväksyttäväksi. Linjauksia osuuskunnan muodostamisesta on tavoitteena saada alustavasti lokakuuhun loppuun 2018 mennessä ja lopullisesti päätökset vuoden 2018 loppuun mennessä. Tavoiteaikatauluihin vaikuttaa olennaisesti työnjako- ja keskittämisasiasetuksen 7 § mukaisen siirtymäajan päättyminen 1.7.2018 ja päivystisasiasetuksen 21 § ja työnjako- ja keskittämisasiasetuksen 8 § mukainen seurantaveloitte.

Työnjako- ja keskittämisasiasetuksen 8 § mukaan sairaanhoitopiirien, joissa on yliopistollinen sairaala, on laadittava ja kahdesti vuodessa toimitettava sosiaali- ja terveysministeriölle (STM) selvitys siitä, miten valtakunnallinen ja alueellinen kokonaisuuksien suunnittelu ja yhteen sovittaminen, tavoitellut taloudelliset vaikutukset sekä sitoutuminen yhteisiin hoidon perusteisiin ovat toteutuneet. Selvitykset on päivitettävä kahdesti vuodessa ja toimitettava huhtikuun ja lokakuun loppuun mennessä STM:lle ja sen alaiselle kansalliselle koordinaatioryhmälle, jossa on sosiaali- ja terveysministeriön, valtiovarainministeriön, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston, aluehallintovirastojen ja erityisvastuualueiden edustus sekä riittävä lääketieteen erikoisalojen edustus.

OYS-ervan on annettava lokakuussa 2018 työnjako- ja keskittämisasiasetuksen 8 §:n mukainen selvitys. Tähän selvitykseen olisi hyvä saada kuvauttua osuuskuntamallin kautta toteutuva erikoissairaanhoidon työnjakomalli sekä arvioidut siirtymäajat.

Edellä kuvattu tavoiteaikataulu erikoissairaanhoidon järjestämissopimuksen laatimiseksi ja hyväksymiseksi sekä erityisesti yhteisen osuuskunnan perustamiseksi tulee vaatimaan tulevan syksyn aikana merkittävää resursointia. Myös yhteisiin tavoitteisiin sitoutuminen tulee olemaan kriittinen menestystekijä jatkovalmistelun aikana resursoinnin ohella.

Konsulttiyhtiö EY:n jatkotoimeksiannon ohella tarkoituksena on perustaa PPSHP:hen jatkohankkeen ohjausryhmän ohjauksessa toimiva projektitoimisto, jossa on erikoissairaanhoidon substanssiosaamisen ohella vahva juridiikan ja sopimusoikeuden, taloushallinnon sekä henkilöstöhallinnon osaaminen sekä erikseen nimettävät työryhmät. Projek-

titoimiston ja EY:n tulevan syksyn keskeisiä tavoitteita ovat mm. ensimmäisinä käynnistyvien osaamiskeskuspohjaisten tytäryhtiöiden paikantaminen sekä niiden liiketoimintasuunnitelmien laadinta, osuuskunnan perustamisasiakirjojen laadinta, osuuskunnan alaisten tytäryhtiöiden henkilöstöpolitiikan selkeyttäminen osajien liikkumiseen kannustavine palkkausjärjestelmineen, osuuskunnan talousarvioiden laadinta sekä kokonaisaikataulujen tarkentaminen.

Liite 1 Esiselvitysvaiheen loppuraportti *)

(**Ei julkinen**, laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta 6 § 1 momentin 9 kohta)

Liite 2 Luonnos projektiorganisaatiosta *)

Muiden sairaanhoitopiirien päätökset

Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin hallitus on 27.8.2018 päättänyt, että hallitus

1. merkitsee tiedoksi esiselvitysvaiheen loppuraportin,
2. hyväksyy osaltaan, että selvitystyötä jatketaan kuvatulla projektitoimistolla ja -organisaatiolla. Projektitoimistoa ja -organisaatiota on mahdollista tarkastella uudelleen selvitystyön edetessä,
3. toteaa, osuuskunnan muodostamisesta koskevat linjaukset on tavoitteena saada alustavasti lokakuun loppuun 2018 mennessä ja lopullisesti päätökset vuoden 2018 loppuun mennessä.

Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveystaloustyöntekijäliiton hallitus on 10.9.2018 päättänyt

1. hyväksyä osaltaan, että selvitystyötä jatketaan kuvatulla projektitoimistolla ja -organisaatiolla ja että mukanaolevat sairaanhoitopiirit osallistuvat tästä aiheutuviin kustannuksiin asukaslukunsa suhteessa. Projektitoimistoa ja -organisaatiota on mahdollista tarkastella uudelleen selvitystyön edetessä.
2. edellyttää, että kaikki mukanaolevat sairaanhoitopiirit voivat osallistua valmisteluun ja että piireistä on edustettuna sekä johdon että henkilöstön edustus.

Vastaavansisältöinen esitys on Länsi-Pohjan sairaanhoitopiirin hallituksen esityslistalla 25.9.2018. Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä käsittelee asiaa hallituksessaan lokakuussa.

Ohjausryhmä ja sairaanhoitopiirien hallitusten poliittinen edustavuus

OYS-erva kesäpäivillä 29.–30.8.2018 esiteltiin osuuskuntamallia valmisteleva projektiorganisaatio. Osuuskuntamallin valmistelua ohjaa ohjausryhmä, johon kuuluvat sairaanhoitopiirin johtajat ja hallitusten puheenjohtajat sekä sairaanhoitopiirien hallitusten poliittinen edustavuus.

Kesäpäivillä sovittiin, että osuuskuntamallia valmisteleva projektitoimisto laatii sairaanhoitopiirien hallitusten puheenjohtajille esityksen osuuskuntamallin ohjausryhmän laajentamisesta kattamaan poliittisen edustavuuden.

Projektitoimiston esitys:

PPSHP nimeää vihreiden (VIHR) ja perussuomalaisten (PS) edustajan

Kainuu nimeää vasemmiston (VAS) edustajan

Soite nimeää kristillisdemokraattien (KD) ja ruotsalaisen kansanpuolueen (RKP) edustajan

LSHP nimeää kokoomuksen (KOK) edustajan
LPSHP nimeää sosiaalidemokraattisen (SDP) puolueen edustajan

Esitys Sairaanhoidopiirin johtaja

Hallitus päättää

1. merkitä tiedoksi esiselvitysvaiheen loppuraportin;
2. hyväksyä osaltaan, että selvitystyötä jatketaan kuvatulla projektitoimistolla ja -organisaatiolla ja että projektitoimistoa ja -organisaatiota on mahdollista tarkastella uudelleen selvitystyön edetessä;
3. todeta, että ohjausryhmään kuuluvat sairaanhoidopiirin johtaja ja hallituksen puheenjohtaja;
4. nimetä ohjausryhmään sairaanhoidopiirien hallitusten poliittisen edustavuuden kattavuudesta tehdyn esityksen perusteella hallituksen varapuheenjohtaja Sara Tuiskun.

Päätös Esityksen mukaan

Yhtymähallitus 29.11.2018 § 194

OYS -erityisvastuualueen yhteistyön esiselvitysvaiheen loppuraportti ja selvitystyön jatkuminen

Sairaanhoidopiirin johtaja 22.11.2018 Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoidopiirin valmistelun pohjalta:

Projektin eteneminen

Osuuskuntavalmistelun projektiorganisaation ohjausryhmään on nimetty OYS-erva ke-säpäivillä 29.–30.8.2018 sovitun mukaisesti eri poliittisten puolueiden edustajat. Ohjausryhmä piti ensimmäisen jatkohankevaiheen kokouksensa 18.10.2018.

Ohjausryhmä totesi, että OYS-erva-sairaanhoidopiirien hallitukset ovat hyväksyneet osuuskunnan selvitystyön jatkumisen.

Ohjausryhmä tarkensi osuuskuntavalmistelun tavoiteaikatauluja siten, että jatkovalmisteluvaiheen jälkeen osuuskuntaratkaisuun mukaan haluavien OYS-erva sairaanhoidopiirien hallitukset tekevät esityksensä valtuustolle osuuskunnan muodostamisesta vuoden 2018 loppuun mennessä. Valtuustojen on tarkoitus päättää asiasta keväällä 2019. Osuuskunnan operatiivinen toiminta on tavoitteena aloittaa vuoden 2019 aikana osuuskuntaratkaisuun mukaan lähtevien sairaanhoidopiirien toimesta.

Ohjausryhmä linjasi, että osuuskunnan toiminnan jatkovalmistelu lähtee liikkeelle sovitun työnjaon ja osaamisen jakamisen toiminnoilla. Järjestelyllä pyritään turvaamaan päivystävien sairaaloiden toiminnot.

Länsi-Pohjan sairaanhoidopiirin ja Mehiläinen Länsi-Pohja Oy:n asema suhteessa osuuskuntaan tarkentuu valmistelun edetessä.

Ohjausryhmä hyväksyi projektitoimiston kustannusarvioksi 180.000 euroa vuodelle 2018. Kustannukset kattavat projektitoimiston palkkakustannukset ja asiantuntijapalveluiden ostot. Kustannukset sovittiin jaettavaksi asukas-lukujen suhteessa sairaanhoidopiirien kesken.

Projektiorganisaatioon on nimetty erilliset työryhmät talous-, henkilöstö-, hallinto- ja ICT asioiden valmisteluun. Työryhmissä on asiantuntijaedustus kaikista OYS-erva sairaan-

hoitopiireistä. Henkilöstöasioiden valmisteluun on nimetty laaja ja suppea työryhmä, joissa on henkilöstöjärjestöjen edustus.

Projektitoimiston lääketieteellinen asiantuntija Heikki Wiik on tavannut syys- ja lokakuun aikana keskussairaaloiden ja PPSHP:n erikoisalojen asiantuntijoita ja lääketieteellistä johtoa. Sekä keskussairaaloiden että Oulun yliopistollisen sairaalan klinikoilta saatu palaute on ollut positiivista ja osuuskuntahankkeen etenemiselle on annettu tuki.

Projektitoimisto on antanut Ernst & Young Oy:lle jatkotoimeksiannon, mikä sisältää selvitykset mm. yhtiörakennevaihtoehdot, osuuskunnan/osakeyhtiöiden perustamisasiakirjojen ja sääntöjen laadinta, verotukselliset selvitykset, rahoitukseen ja pääomitarpeeseen liittyvät selvitykset sekä osuuksien ja osakkeiden käyttötavat.

Jatkoselvityksessä olevia asioita ovat lisäksi mm. osuuskunnan tuottama palvelukokonaisuus, palvelujen hinnoittelu, brändi, toimintamalli, taloudelliset kysymykset, henkilöstöpolitiikka ja tukipalveluiden järjestäminen.

STM:n antama palaute osuuskunta valmistelulle on ollut myönteinen.

Järjestämissopimus

Tavoitteena on valmistella erikoissairaanhoidon järjestämissopimus syksyn 2018 aikana OYS-erva-sairaanhoitopiirien hyväksyttäväksi.

OYS-erva-sairaanhoitopiirit ovat antaneet lokakuussa 2018 työnjako- ja keskittämisseutuksen 8 §:n mukaisen selvityksen STM:lle. Tähän selvitykseen on kuvattu osin osuuskuntamallin kautta toteutuvaksi suunniteltu erikoissairaanhoidon työnjakomalli.

Osuuskunnan perustamista koskevat linjaukset

OYS-erva-sairaanhoitopiirien hallitusten tulee linjata seuraavat asiat jatkovalmistelua koskien:

Osuuskunta toimii hankintayksikkönä joka tuottaa, toimittaa ja hankkii sen suoraan tai välillisesti omistaville hankintayksiköille palveluita tai tavaroita joko tuottamalla niitä itse tai sen omistamien tytäryhtiöiden kautta. Osuuskunta voi toimia myös yhteishankintayksikkönä.

Osuuskunnan omistus ja päätöksenteko toteutuu asukasluvun (kapitaatio) mukaisesti. Osuuskunnan säännöissä ja osakassopimuksessa voidaan määritellä sellaiset päätökset joissa edellytetään yksimielisyyttä tai määräenemmistöä.

Sairaanhoitopiirien hallitukset tekevät vuoden 2018 loppuun mennessä esitykset valtuustoillensa osuuskunnan perustamisesta

Osuuskunnan toiminta käynnistetään sovitun työnjaon ja osaamisen jakamisen toiminnoilla.

Liite 3: Yleisesittely osuuskuntavalmistelusta *)

Projektitoimiston ehdotus:

Hallitus päättää, että

1. Osuuskuntaa valmistellaan in-house -periaatteella siten, että se toimii hankintayksikkönä joka tuottaa, toimittaa ja hankkii sen suoraan tai välillisesti omistaville hankintayksiköille palveluita tai tavaroita joko tuottamalla niitä itse tai sen omistamien tytäryhtiöiden kautta. Osuuskunta voi toimia myös yhteishankintayksikkönä.

2. Osuuskunnan omistus ja päätöksenteko valmistellaan toteutettavaksi vuoden 2017 lopun asukaslukujen mukaisesti. Osuuskunnan säännöissä ja osakassopimuksessa voidaan määritellä yksimielisyyttä tai määräenemmistöä edellyttävät päätökset
3. Valmistelua jatketaan siten, että sairaanhoitopiirien hallitukset tekevät vuoden 2018 loppuun mennessä esitykset valtuustoillensa osuuskunnan perustamisesta
4. Osuuskunnan toiminnan valmistelu aloitetaan sovitun työnjaon ja osaamisen jakamisen toiminnoilla.

Muiden sairaanhoitopiirien päätökset

Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin hallitus hyväksyi projektitoimiston esityksen 19.11.2018.

Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveystalvontayhtymä Soiten hallituksen päätös 19.11.2018 oli projektitoimiston esityksen mukainen lisäyksellä, että toiminnan käynnistämisen ja päätöksenteon mahdollistamiseksi on ensisijassa käynnistettävä liiketoimintasuunnitelman valmistelu.

Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän hallituksen päätös 22.11.2018 oli projektitoimiston esityksen mukainen.

Länsi-Pohjan sairaanhoitopiirin hallituksen esityslistalla 27.11.2018 esityksenä on projektitoimiston esityksen hyväksyminen.

Esitys Sairaanhoitopiirin johtaja

Hallitus päättää osaltaan hyväksyä jatkovalmistelun pohjaksi, että

1. osuuskuntaa valmistellaan in-house -periaatteella siten, että se toimii hankintayksikkönä joka tuottaa, toimittaa ja hankkii sen suoraan tai välillisesti omistaville hankintayksiköille palveluita tai tavaroita joko tuottamalla niitä itse tai sen omistamien tytäryhtiöiden kautta. Osuuskunta voi toimia myös yhteishankintayksikkönä;
2. osuuskunnan omistus ja päätöksenteko valmistellaan toteutettavaksi vuoden 2017 lopun asukaslukujen mukaisesti. Osuuskunnan säännöissä ja osakassopimuksessa tulee määritellä yksimielisyyttä tai määräenemmistöä edellyttävät päätökset;
3. valmistelua jatketaan siten, että sairaanhoitopiirien hallitukset tekevät vuoden 2018 loppuun mennessä esitykset valtuustoillensa osuuskunnan perustamisesta, edellyttäen kuitenkin, että päätöksenteon pohjaksi on käytössä riittävä selvitys mm. osuuskunnan ja sen mahdollisen konsernin liiketoimintasuunnitelmasta;
4. osuuskunnan toiminnan valmistelu aloitetaan osaamisen jakamisen ja sovitun työnjaon toiminnoilla.

Päätös Esityksen mukaan

Yhtymähallitus 19.12.2018 § 210

OYS-erva-osuuskuntavalmistelu

Sairaanhoitopiirin johtaja 13.12.2018 Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin valmistelun pohjalta:

Yhtymähallitus on käsitellyt 25.9.2018 § 135 ja 29.11.2018 § 194 OYS-erityisvastuualueen yhteistyön esiselvitysvaiheen loppuraporttia ja selvitystyön jatkumista.

Osuuskuntavalmistelua ohjaava ohjausryhmä on linjannut 15.11.2018, että osuuskunta perustetaan kaksivaiheisesti siten, että ensimmäisessä vaiheessa perustetaan osuuskunta ja toisessa vaiheessa osuuskuntakonserni tytäryhtiöineen.

Ohjausryhmä linjasi 4.12.2018 kokouksessaan, että osuuskuntavalmistelun tilanne viedään tiedoksi OYS-erva sairaanhoitopiirien hallitukseen joulukuussa 2018 ja esitykset valtuustolle osuuskunnan perustamisesta viedään hallitukseen tammikuussa 2019. Sairaanhoitopiirit pitävät ylimääräisen valtuuston kokouksen maaliskuussa 2019 osuuskunnan tai osuuskuntakonsernin perustamista varten.

Projektitoimiston ehdotus:

Hallitus

1. päättää merkitä tiedoksi osuuskuntavalmistelun tilanteen.
2. toteaa, että esityksen valtuustolle osuuskunnan perustamisesta tuodaan hallituskäsittelyyn tammikuussa 2019.

Esitys Sairaanhoitopiirin johtaja

Hallitus päättää hyväksyä projektitoimiston ehdotuksen.

Päätös Esityksen mukaan

Yhtymähallitus 30.1.2019 § 8

Sairaanhoitopiirin johtaja 24.1.2019

Yhtymähallitus on käsitellyt 25.9.2018 § 135 ja 29.11.2018 § 194 OYS-erityisvastuualueen yhteistyön esiselvitysvaiheen loppuraporttia ja selvitystyön jatkumista ja 19.12.2018 § 210 OYS-erva-osuuskuntavalmistelua.

Projektitoimisto on laatinut OYS-Erva osuuskunnan perustamista varten seuraavat perustamisasiakirjaluonnokset, jotka jaetaan hallitukselle esityslistan mukana.

- osuuskunnan perustamissopimuksen,
- osuuskunnan säännöt ja
- osuuskunnan jäsensopimuksen
- osuuskunnan / osuuskuntakonsernin liiketoimintakuvauksen.
- alustava listatekstiluonnos hallitukselle esitykseksi valtuustolle osuuskunnan perustamiseksi.

Asiakirjat ovat ei julkisia (laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 6 § 1 momentin 9 kohta).

Esitys Sairaanhoitopiirin johtaja

Hallitus

1. päättää merkitä tässä vaiheessa tiedoksi valmistelutilanteen ja esitellyn asiakirja-aineiston;
2. käy evästykseksi jatkovalmistelulle periaatekeskustelua asiasta.

Päätös Esityksen mukaan

Yhtymähallitus 20.2.2019 §

Sairaanhoitopiirin johtaja 14.2.2019

Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän, Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveyspalvelukuntayhtymä Soiten sekä Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymän johtajat ja

johtajaylilääkärit ovat toimittaneet ohjausryhmälle yhteisen ehdotuksen kirjaukseksi osuuskuntavalmistelun asiakirjoihin:

”Erikoissairaanhoidon kestävä tuotantorakenne OYS-erva-alueella

Erikoissairaanhoidon järjestämissopimuksessa sovitaan yhteistyöstä ja työnjaosta erikoissairaanhoidossa. Järjestämissopimuksen sisällöstä säädetään valtioneuvoston asetuksella. Sopimuksessa sovitaan erikoissairaanhoidon erikoisalakohtaisista päivystyspis- teistä, otetaan huomioon mm. kiireellisen sairaanhoidon järjestäminen ja väestön palve- lutarve sekä varmistetaan päivystyksen tehtävien edellyttämät riittävät voimavarat ja osaaminen. Päivystyksen edellyttämien voimavarojen ja osaamisen sekä väestön pal- velutarpeen toteuttamisen varmistamiseen tarvitaan työnjakoa elektiivisessä toiminnas- sa. Elektiivisen toiminnan työnjakoa säätelee keskittämisasiasetus. Myös elektiivisen toi- minnan työnjaosta sovitaan järjestämissopimuksella.

OYS:n erityisvastuualueen sairaanhoitopiirien yhteistyön perusta on erikoissairaanhoi- don kestävä tuotantorakenne erva-alueella. Yhteistyön tarkoituksena on turvata sairaa- loiden tarkoituksenmukainen työnjako ja toiminta, kattava päivystävien sairaaloiden ver- kosto sekä päivystävien keskussairaaloiden välttämättä tarvitsemat henkilöstöresurssit päivystysvalmiuteen ja elektiiviseen toimintaan. Keskittämisasiasetuksen 7 § mukaisesta työnjaosta sovittaessa tavoitteena on turvata erva-alueen päivystävien keskussairaalo- den mahdollisimman laajat toimintamahdollisuudet.

Osuuskunta (mahdollisine tytäryhtiöineen) on keino tukea järjestämissopimuksen toteut- tamista. Osuuskunnan toiminnasta sovitaan yhteisesti erva-alueen sairaanhoitopiirien kesken. Järjestämissopimuksella sovittua työnjakoa voidaan tarvittaessa tukea osuus- kunnan avulla. Osuuskunnan avulla voidaan myös täyttää tarpeita osa-aikaiselle työpa- nokselle tai väliaikaisratkaisuille akuuteissa henkilöstövajeissa. Osuuskunnan avulla voidaan turvata myös sellaista toimintaa, jonka toteuttamisessa kestävällä tavalla yksin on kaikilla erva-alueen sairaanhoitopiireillä tulevaisuudessa vaikeuksia.

Erva-alueen yhteinen tavoite on, että keskussairaaloissa on sovittujen päivystystehtä- vien hoitamista varten virka- tai työsopimussuhteessa riittävästi lääkäreitä ja muita ter- veydenhuollon ammattihenkilöitä. Yliopistollista sairaalaa ylläpitävä PPSHP on lääkäri- koulutuksen keskeinen toimija, jonka vuoksi PPSHP sitoutuu tukemaan tämän yhteisen tavoitteen saavuttamista käytössään olevilla keinoilla. Osuuskunta on tarkoitettu toissi- jaiseksi keinoksi tukea päivystävien keskussairaaloiden toimintaa ja tarkoituksenmukai- ta työnjakoa.

OYS-erva-sairaanhoitopiirit muodostavat ensi vaiheessa osuuskunnan tukemaan eri- koissairaanhoidon kestävää tuotantorakennetta ja sovittua työnjakoa. Osuuskunnan pe- rustaminen edellyttää valtuustotason päätöksiä. Mahdollisten osuuskunnan tytäryhtiöi- den perustamisesta sovitaan erikseen ja niiden osakkuudesta (tai osuuskunnan liiketoi- mintaan osallistumisesta) päättää kukin sairaanhoitopiiri itsenäisesti sen jälkeen kun ty- täryhtiön liiketoimintasuunnitelma ja/tai järjestämissopimuksen sisältö on yhteisesti hy- väksytty.”

Osuuskuntahankkeen ohjausryhmä käsitteli osuuskunnan perustamisasiakirjat sekä lii- ketoimintasuunnitelman kokouksessaan 6.2.2018. Liiketoimintasuunnitelmassa nähtiin edelleen tarkennettavaa ja jatkotyöstettävää. Näin ollen osuuskunnan perustamista pää- töksentekoaikavälissä päätettiin lykätä alkuperäisestä aikataulusta muutamalla kuukaudella liiketoimintasuunnitelmien tarkentamiseksi sekä osapuolet osallistavan valmistelun tur- vaamiseksi.

Esitys Sairaanhoidopiirin johtaja

Hallitus päättää

1. merkitä tiedoksi valmistelutilanteen;
2. hyväksyä osaltaan kolmen kuntayhtymän virkamiesjohdon ehdottaman kirjauksen evästyksiksi jatkovalmistelulle.

Päätös Esityksen mukaan

Yhtymähallitus 22.5.2019 § 83**Sairaanhoidopiirin johtaja 16.5.2019 Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoidopiirin valmistelun pohjalta:**

Selvitystyö

Erikoissairaanhoidon toimintaympäristön ja lainsäädännön muutosten aiheuttamien erityishaasteiden seurauksena OYS -erityisvastuualueen (ERVA) sairaaloiden luottamus- henkilö- ja viranhaltijajohto päättivät käynnistää helmikuussa 2018 erikoissairaanhoidon organisatoriseen yhteistyöhön tähtäävän selvityksen.

Esiselvitysvaiheessa parhaiten tavoitteita vastaavaksi todettiin osuuskuntamalli, jossa rajattu ja yhteisesti sovittu osa erikoissairaanhoidon palvelutuotannosta voitaisiin siirtää yhteisen osuuskunnan ja sen alaisten tytäryhtiöiden hoidettavaksi.

Osuuskunnan jatkovalmistelu

Osuuskunnan jatkovalmistelua varten PPSHP:in perustettiin syksyllä 2018 OYS-erva -sairaanhoidopiirien yhteinen lääketieteen ja yleishallinnon ammattilaisista koostuva projektitoimisto, jonka tehtävänä oli mm. laatia osuuskunnan perustamisasiakirjat sekä osuuskunta ja -konsernin liiketoimintasuunnitelma. Projektitoimiston alaisuudessa toimivat talous-, henkilöstö-, hallinto-, ict – ja osaamistyöryhmät, joissa oli asiantuntijaedustus kaikista OYS-erva -sairaanhoidopiireistä.

Projektitoimisto toimii sairaanhoidopiirien johtajista ja poliittisesta johdosta koostuvan ohjausryhmän ohjauksessa. Ohjausryhmä teki valmistelun kuluessa mm. seuraavia linjauksia:

- osuuskuntaa valmistellaan in house -periaatteella
- osuuskunnan toiminta aloitetaan osaamisen jakamisen ja kehittämisen toiminnoilla
- osuuskunnan omistus- ja päätöksenteko toteutuu asukasluvun (kapitaatio) mukaisesti
- osuuskunta perustetaan kaksivaiheisesti siten, että ensimmäisessä vaiheessa perustetaan osuuskunta ja toisessa vaiheessa osuuskuntakonserni tytäryhtiöineen.

Länsi-Pohjan sairaanhoidopiirin erityisasema

Osuuskunnan jäsenten tuottaessa itse erikoissairaanhoidon palvelut, osuuskunnan operatiivinen toiminta (osaamisen jakaminen) voidaan tuottaa osuuskunnan toimesta. Osuuskunnan jäsenen / jäsenten ulkoistaessa erikoissairaanhoidon palvelut (LPSHP), osuuskunnan operatiivinen toiminta on kilpailullisesta näkökulmasta perustultua tuottaa osuuskunnan tytäryhteisöjen toimesta, jolloin osuuskunta toimii strategisena ja hallinnollisena yksikkönä tytäryhteisöille. LPSHP voi tällöin olla jäsenenä osuuskunnassa, mutta

ei osuuskunnan tytäryhtiöissä, mikäli LPSHP ei itse tuota tytäryhtiön toimialaan / erikoisalaan kuuluvia palveluja.

Projektitoimisto alatyöryhmineen ja ohjausryhmä ovat valmistelleet osuuskunnan perustamista siten, että osuuskunnan toiminta on mahdollisuus käynnistää vuoden 2019 aikana.

Osuuskunnan ja osuuskuntakonsernin perustaminen vuonna 2019

Projektitoimisto on laatinut OYS-erva osuuskunnan ja osuuskuntakonsernin perustamista varten osuuskunnan perustamissopimuksen, osuuskunnan säännöt ja osuuskunnan jäsen sopimuksen sekä osuuskunnan ja osuuskuntakonsernin liiketoimintakuvauksen. Seuraavassa on nostettu esille asiakirjoihin sisältyviä keskeisiä asioita osuuskunnasta ja osuuskuntakonsernista, niiden liikeideasta, toiminta-ajatuksista, palvelutuottajamallista, tukipalveluista, henkilöstöpolitiikasta, operatiivisesta toiminnasta, rahoituksesta, osuuskunnan hallinnosta ja riskeistä.

Osuuskunta ja osuuskuntakonserni

Osuuskunnassa ovat mukana kaikki OYS-ervan sairaanhoitopiirit asukaslukujen mukaisilla osuuksilla.

Oys-erva Osuuskunnasta on tarkoitus muodostaa sairaanhoitopiirien yhdessä omistama konserni, johon alkuvaiheessa kuuluu osuuskunta emoyhtiönä ja osaamisen jakamisen tytäryhtiö.

Osuuskuntamallin ja tiettyihin erikoissairaanhoidon toimintoihin keskittyvien osaamiskeskusmallin pohjalta syntyvien tytäryhtiöiden keskeisiä tavoitteita ovat:

1. osaamispääoman riittävyyden varmistaminen OYS-ervan päivystävissä sairaaloissa huolimatta osaamisen keskittymisestä ja merkittävästä lähitulevaisuuden eläkepoistumasta;
2. erikoisosaajien ja osaamispääoman sitouttaminen julkisiin palvelutuottajiin tarjoamalla lisäansiomahdollisuuksia virkatyön ohella osuuskunnan alaisten yhtiöiden kautta;
3. kannustinjärjestelmien luominen edistämään erityisasiantuntijoiden yhteisesti koordinoitua liikkuvuutta;
4. lain mukaisen ja kilpailukykyisen hoitoon pääsyn turvaaminen ja palvelukysynnän kausivaihteluun reagoivan palvelutarjonnan luominen;
5. olemassa olevan infrastruktuurin mahdollisimman tehokas hyödyntäminen koko OYS-ervassa;
6. olemassa olevien tilojen ja laitteiden käyttöasteen kohottaminen, tuotannon tehostaminen ja synergiahyötyjen kautta kustannustehokkuuden parantaminen;
7. yhteisen OYS-erva -brändin luominen kilpailukykytekijänä ja
8. OYS-ervan julkisen erikoissairaanhoidon kilpailukykyyn parantaminen.

Osuuskunnan tytäryhtiöiden omistajina ovat osuuskunnan emo (51 %) ja ne sairaanhoitopiirit (49 %) jotka ostavat palveluita osuuskunnan tytäryhtiöiltä.

Toiminta-ajatus ja liikeidea

Osuuskunnan liikeideana on tuottaa omistajilleen Oys-erva sairaanhoitopiireille valikoituja ja erikseen sovittavia erikoissairaanhoidon palveluita hankintalain mukaisena sidosyksikkönä. Palvelut tuotetaan noudattaen korkeita laatustandardeja tehokkaasti ja taloudellisesti.

Osuuskunnalla pyritään varmistamaan osaajien pysyminen Pohjois-Suomessa. Tarkoituksena on luoda tehokas palveluntuottajamalli, jolla mahdollistetaan paras mahdollinen hoito Pohjois-Suomen asukkaille pohjoissuomalaisin resurssein. Perustettavan osuuskunnan tarkoituksena on vahvistaa Oys-erva -yhteistyötä ja hoitaa erityisvastuualueen potilaat ensisijaisesti oman osaavan ja ammattitaitoisen henkilökunnan voimin. Tämä edellyttää kaikilta Oys-erva -sairaanhoitopiirien sitoutumista sovittuun toimintamalliin ja yhteistyöhön.

Lähtökohtaisesti kukin sairaanhoitopiiri vastaa omasta erikoissairaanhoidon tuotannosta omilla resursseillaan niiltä osin kun se on tarkoituksenmukaista ja sitä ei ole lailla tai asetuksella kielletty, ellei myöhemässä vaiheessa yhteisin päätöksin toisin sovita. Osuuskunnan tarkoituksena on tukea osaamisen kehittämistä ja tarjota OYS-erva sairaanhoitopiireille yhteistyössä osaamisresursseja, mikäli se katsotaan tarpeelliseksi päivystävien sairaaloiden ja riittävien erikoissairaanhoidon palveluiden turvaamiseksi.

OYS-erva sairaanhoitopiirien tarkoitus on hankkia osuuskunnalta sellaiset erikoissairaanhoidon palvelut, joita ne eivät pysty tuottamaan itse (osaamisen jakaminen). Mikäli osuuskunta ei kykene tuottamaan kyseisiä palveluja kilpailukykyiseen hintaan, sairaanhoitopiirit voivat hankkia palvelut markkinoilta.

Palveluntuottajamalli

OYS-erva sairaanhoitopiirit tilaavat lääkäri- ja muita asiantuntijapalveluja osuuskunnan tytäryhtiöiltä (palveluntuottajasuhde) ja ovat siten suorassa sopimussuhteessa tytäryhtiöihin nähden. Osuuskunta on sopimussuhteessa sen alaisuudessa toimiviin tytäryhtiöihin tuottaen niille hallinnollisia tukipalveluja, kuten laskutusta. Osuuskunta toimii siten hallinnollisena yksikkönä, joka allokoi käytettävissä olevia resursseja. Lääkärit toimivat tytäryhtiöissä lähtökohtaisesti työsuhteessa.

Osuuskunta hoitaa tilattujen toimenpiteiden laskuttamisen kuntayhtymiltä ja tilittää sopimuksen mukaisen palkkion palvelun tuottavalle tytäryhtiölle. Tytäryhtiöt maksavat palkkaa henkilöstölle tehdyn työn mukaan sekä korvausta osuuskunnalle tämän toimittamista palveluista.

Osuuskunta laskuttaa palkkionsa tytäryhtiöiltä. Palkkio mitoitetaan siten, että osuuskunnalle jää riittävä katemarginaali, jotta osuuskunnan ja tytäryhtiöiden välisiä liiketoimia ei voitaisi katsoa alihintaisiksi verotuksessa. Tällä palkkiolla katetaan pääasiassa osuuskunnan palvelujen tuottamisesta koituvia kuluja. Osuuskunnan ei ole tarkoitus tuottaa voittoa omistajilleen.

Tukipalvelut

Oys-erva osuuskunnan toimintamallissa kaikesta potilaan hoitoon liittyvistä palveluista ja vastuista vastaa se sairaanhoitopiiri missä potilas hoidetaan. Näitä ovat mm. potilastietojen kirjaaminen, potilasvakuuttaminen, asiakaslaskutus, toimitilat, laitteet ja tarvikkeet, välinehuolto, sairaala-apteekki ja kuvantaminen. Oys-erva osuuskunta tuottaa ja on vastuussa potilaan hoidossa tarvittavasta henkilöresurssista siltä osin kuin sairaanhoitopiiri on siirtänyt palvelutuotantoa osuuskunnan hoidettavaksi. Laboratoriopalvelut hankitaan Oys-erva sairaanhoitopiirien yhteisesti omistamalta Nordlab liikelaitoskuntayhtymältä.

Osuuskunta on PPSHP:n tytäryhteisö ja siten osa PPSHP konsernia. Osuuskunta tukeutuu hallinnollisissa tukipalveluissa pääasiallisesti PPSHP:n tai sen sidosyksiköiden tuotamiin hallintopalveluihin.

Henkilöstöpolitiikka

Periaatteena on, että osuuskunnassa olevat työpaikat ovat kaikkien osuuskunnan jäsenyhteisöjen työntekijöiden haettavissa. Osuuskunnassa voi työskennellä vain osuuskunnan jäsenyhteisön virassa tai toimessa oleva henkilöstö. Pääsääntö on, että osajajaisena osuuskunnassa työskentelevän henkilön tulee tehdä vähintään 80 % työajasta omaan jäsenyhteisöön, jolloin 20 % omasta säännöllisestä työajasta voidaan työskennellä osuuskunnassa.

Yhtiön strategian ja toiminta-ajatuksen mukaisesti keskeistä on, että riittävä määrä osuuskunnan jäsenyhteisöjen henkilöstöstä sitoutuu työskentelemään yhtiön palveluksessa. Osuuskunnan jäsenyhteisöjen kannalta on tärkeää, ettei yhtiö kilpaile niiden kanssa työvoimasta vaan yhtiö tarjoaa lisäansaintamahdollisuuksia henkilöstölle heidän oman päätyönsä lisäksi.

Osuuskunnan jäsenyhteisöissä työskentelevä henkilöstö ei voi työskennellä yhtäaikaista osuuskunnassa ja osuuskunnan kanssa kilpailevan yrityksen tai yhteisön palveluksessa. Kilpailevalla toiminnalla tarkoitetaan kunnan järjestämis- ja rahoitusvastuulla olevaa erikoissairaanhoidon palvelua (jäsenkuntalaskutettava palvelu).

Osuuskunta liittyy Avaintyöntekijät AVAINTA ry:n jäseneksi.

Operatiivinen toiminta

Osuuskunnan operatiivinen toiminta aloitetaan yhtiöllä, jonka tehtävänä on tukea osaamisen jakamisessa ja kehittämisessä OYS-erva sairaanhoitopiiriin sairaaloissa.

OYS-ervassa on erikoislääkäriosajapula, joka jakaantuu epätasaisesti sairaaloiden kesken. Tilannetta on jouduttu paikkaamaan käyttämällä ulkopuolisia ostopalvelukonsultteja. Vuosien saatossa on muodostunut vaikeasti hallittava kokonaisuus: sopimusten sisällöt ja pituudet vaihtelevat, samoin hinnat. Pääsääntö kuitenkin on, että hintataso on koko ajan ollut nousussa. Konsulttien laatu on vaihdellut erinomaisesta keskinkertaiseen. Työn sisältö on ollut pääsääntöisesti poliklinikkavastaanottoja tai leikkauksia eikä siihen ole muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta sisältynyt kehittämis- tai opetustyötä. Huomattava osa konsulteista on tullut Etelä-Suomesta.

Osaamisen jakamisesta puhuttaessa tarkoitetaan OYS-erva alueen terveydenhuollon ammattilaisten, alkuvaiheessa lääkärin, osaajapoolien muodostamisesta. Osaajapoolit muodostetaan jossakin pohjoisen erityisvastuualueen sairaalassa virassa tai toimessa olevista henkilöistä.

Osuuskunnan jäsenet sitoutuvat hankkimaan palvelut näiden osaajapoolien kautta. Koska kaikille erikoisalueille ei välittömästi saada muodostettua osaajapoolia, voidaan näitä palveluita poikkeuksellisesti joutua alkuun hankkimaan muualta.

Tavoitteena on, että tulevaisuudessa OYS-ervan päivystävien sairaaloiden toiminta ja sen edellyttämä osaamispääoma voidaan pääsääntöisesti turvata ensisijaisesti omalla henkilöstöllä ja toissijaisesti osuuskunnan tarjoamalla tuella, jolloin riippuvuus ulkopuolisista ostopalveluista muodostuu vähäiseksi.

Osaajapoolien avulla:

- 1) Luodaan selkeä kuva alueen erikoislääkäritarpeesta ja koordinoitujen osaajapoolien avulla kyetään turvaamaan päivystävien sairaaloiden vaatima osaamispääoma.
- 2) Kyetään paremmin hillitsemään kustannuskehitystä.
- 3) Tehdään julkisen sektorin toimijoille mahdolliseksi hankkia lisäansioita ja näin saadaan työntekijöitä sitoutumaan työskentelyyn Pohjois-Suomessa ja julkisessa erikoissairaanhoidossa.

- 4) Standardoidaan erikoissairaanhoidon toimintaa alueella. Yliopistosairaala pystyy paremmin auttamaan alueen keskussairaaloita tarjoamalla syväosaamista eri aloilla.
5) Keskussairaalalle avautuu mahdollisuus rekrytoida pysyviä työntekijöitä.

Osuuskunnan talous ja rahoitus

Osuuskunnan tarkoituksen on kattaa toiminnastaan aiheutuneet kustannukset jäseniltään saamallaan tuloilla. Osuuskunnan laskutus pohjautuu tuotettuihin palvelusuoritteisiin. Osuuskunnan toiminta perustuu sen jäsenen suorittamiin sopimus pohjaisiin tilauksiin osuuskunnalta, jotka tarkentuvat toiminnan käynnistyessä. Osuuskunnan tavoitteena ei ole voiton tuottaminen. Osuuskunta maksaa tuloksestaan yhteisön tuloveroa 20 %:n verokannan mukaan.

Osuuskunnan toimintakulut ovat pääasiassa sen henkilöstölle maksettavia palkkoja ja korvauksia. Osuuskunnalle aiheutuu myös henkilökunnan matkustamisesta johtuvia kustannuksia. Näitä ovat mm. matka-, matka-aika ja päiväraha korvaukset. Osuuskunta ei investoi omiin tuotantovälineisiin, joten sille ei muodostu merkittävästi taseeseen omaisuutta. Osuuskunnan hallinnon järjestämisen kustannukset muodostuvat pääasiassa hallintoneuvoston ja hallitusten jäsenille maksettavista palkkioista ja matka- ja kulukorvauksista.

Osuuskunta rahoittaa toimintaansa tulorahoituksen lisäksi omalla pääomalla, vieraalla pääomalla ja mahdollisilla avustuksilla. Toiminnan perustamisvaiheessa osuuskuntaan sijoitetaan omaa pääomaa riittävästi, jotta osuuskunnan toiminta saadaan käynnistettyä. Osuuskuntaa ei ainakaan alkuvaiheessa hanki vierasta pääomaa toimintansa rahoitukseen. Tarvittaessa osuuskunnan jäsenet voivat myöntää osuuskunnalle avustuksia, lainaa tai jäsenet voivat toimia sen lainojen takaajina. Osuuskunnalle syntyy perustamisvaiheessa kuluja, joita se maksaa omalla pääomalla ennen kuin sen tulorahoitus alkaa muodostumaan (käyttöpääoma).

OYS-Erva osuuskuntaa on suunniteltu alkuvaiheessa rahoitettavan 500.000 euron osuuspääomalla. Kyseisellä summalla pääomitetään myös perustettavia tytäryhtiöitä. Osuuskunta omistaa perustettavista tytäryhtiöistä yli 50%.

Kuntayhtymä	As. luku	%	Osuudet kpl	Osuuksista maksettava määrä €
PPSHP	409 043	55,3	55	275 000
LSHP	117 447	15,9	16	80 000
Soite	78 124	10,6	11	55 000
Kainuun sote	73 959	10,0	10	50 000
LPSHP	61 776	8,3	8	40 000
Yhteensä	740 349	100,1	100	500.000
Osuudesta osuuskunnalle maksettava määrä on 5.000 euroa.				

Osuuskunnan hallinto

Osuuskunnalla on viranhaltijoista koostuva hallitus (8), poliittisista päätöksentekijöistä koostuva hallintoneuvosto (16) ja toimitusjohtaja, jotka muodostavat osuuskunnan johdon. Osuuskunnan johto valitaan perustamissopimuksen allekirjoituksella, jolloin heidän toimikautensa ja tehtävät alkavat.

Osuuskunnan jäsenet käyttävät päätösvaltaansa osuuskunnan kokouksessa osuuskunnan perusteella. Osuudet jakautuvat perustajajäsenille vuoden 2017 asukasluvun mukaisessa suhteessa. Määräenemmistöä vaativat päätökset on määritelty osuuskunnan jäsen-sopimuksessa ja säännöissä.

Osuuskunnan hallintoa ja päätöksentekoa varten laaditaan hallinnointiohje, jolla täyden-netään osuuskunnan jäsen-sopimuksessa, säännöissä ja perustamissopimuksessa sovit-tuja asioita.

Osuuskuntakonsernin hallinto, omistus- ja päätöksentekosuhteet
Osuuskunnan ja osuuskunnan tytäryhtiöiden hallituksen jäsenenä toimivat mahdollisuus-sien mukaan samat henkilöt.

Osuuskunnan tytäryhtiöiden omistus- ja päätöksentekosuhteet vastaavat
(emo)osuuskunnan omistus- ja päätöksentekosuhteita.

Riskit

Merkittävimmät riskit ovat, että OYS-erva sairaanhoitopiirit eivät sitoudu sovittuun toimin-tamalliin ja osuuskunnan jäsenyhteisöjen henkilöstöä ei riittävässä määrin työskentele osuuskunnan tytäryhtiöissä.

Osuuskunnan perustamista koskeva päätöksenteko

Osuuskuntavalmistelu ohjausryhmässä ja OYS-erva sairaanhoitopiirien hallituksissa on linjattu, että sairaanhoitopiirien hallitukset käsittelevät osuuskunnan ja osuuskuntakon-sernin perustamista koskevaa asiaa toukokuussa 2019 ja tekevät esityksen kesäkuussa 2019 pidettäville valtuustoille, jos lähtevät mukaan osuuskuntaan tai osuuskuntakonser-niin.

Sairaanhoitopiirien valtuustojen hyväksyttyä osuuskunnan perustamisen, perustamisso-pimus voidaan allekirjoittaa ja perustamiseen liittyvät rekisteröimistöimenpiteet voidaan suorittaa.

Osuuskunnan tultua perustetuksi, osuuskunta voi perustaa tytäryhtiön tai tytäryhtiöitä.

Liitteet

- Osuuskunnan perustamisasiakirjat
- I. Osuuskunnan perustamissopimus
- II. Osuuskunnan säännöt
- III. Osuuskunnan jäsen-sopimus
- Osuuskunnan toiminnan tarkempi kuvaus
- IV. OYS-ERVA osuuskunta ja osuuskuntakonsernin liiketoimintasuunnitelma

Esitys

Sairaanhoitopiirin johtaja

Hallitus esittää valtuustolle, että valtuusto päättää

1. perustaa OYS-Erva osuuskunnan yhdessä muiden erva-sairaanhoitopiirien kanssa;
2. hyväksyä perustamisasiakirjat;
3. merkitä tiedoksi liiketoimintasuunnitelman jatkovalmistelun pohjaksi ja todeta, että lii-ketoimintasuunnitelma on jatkuvasti päivitettävä asiakirja;
4. antaa valmistelevalle viranhaltijoille oikeuden tehdä osuuskunnan perustamisasiakir-joihin tarpeelliset muutokset OYS-erva valtuustokäsittelyjen jälkeen, mikäli joku OYS-erva sairaanhoitopiiri ei lähde mukaan osuuskuntaan; tehtävissä muutoksissa omistus-, päätösvalta- ja rahoitussuhteiden tulee säilyä;

5. antaa valmistelevalle viranhaltijoille oikeuden lisätä OYS-erva valtuustokäsittelyjen jälkeen osuuskunnan perustamissopimukseen osuuskuntalain ja rekisteriviranomaisten edellyttämät tiedot ja lisäykset, muun muassa nimi- ja päivämäärätiedot;
6. antaa valmistelevalle viranhaltijoille oikeuden tehdä OYS-erva valtuustokäsittelyjen jälkeen perustamisasiakirjoihin tarvittavat tekniluonteiset muutokset;
7. edellyttää virkamiesten ja / tai osuuskuntaan palkattujen henkilöiden ryhtyvän osuuskunnan perustamistoimenpiteisiin vähintään kahden OYS-Erva sairaanhoitopiiriin tehtyä osuuskunnan perustamista koskevan päätöksen ja
8. suorittaa perustettavalle osuuskunnalle osuudesta merkintähintana 80.000 euroa.

Lisäksi hallitus esittää valtuustolle, että valtuusto toteaa, että

9. osuuskunta voi tuottaa itse operatiivisen toiminnan, mikäli Länsi-Pohjan sairaanhoitopiiri ei lähde mukaan osuuskuntaan;
10. osuuskunnan operatiivinen toiminta tapahtuu osuuskunnan tytäryhtiössä /-yhtiöissä, mikäli Länsi-Pohjan sairaanhoitopiiri tekee päätöksen osuuskunnan jäsenyydestä;
11. osuuskunnan tultua perustetuksi, osuuskunta voi perustaa tytäryhtiön tai tytäryhtiötä operatiivista toimintaa varten ja
12. osuuskunnan omistajaohjauksesta huolehtivat sairaanhoitopiirien hallitukset.

Päätös Esityksen mukaan

Yhtymävaltuusto 13.6.2019

*) Yhtymähallituksen käsittelyssä 22.5.2019 ja yhtymävaltuuston käsittelyssä vain liitteet I – IV

Päätös Yhtymävaltuusto päättää

1. perustaa OYS-Erva osuuskunnan yhdessä muiden erva-sairaanhoitopiirien kanssa;
2. hyväksyä perustamisasiakirjat;
3. merkitä tiedoksi liiketoimintasuunnitelman jatkovalmistelun pohjaksi ja todeta, että liiketoimintasuunnitelma on jatkuvasti päivitettävä asiakirja;
4. antaa valmistelevalle viranhaltijoille oikeuden tehdä osuuskunnan perustamisasiakirjoihin tarpeelliset muutokset OYS-erva valtuustokäsittelyjen jälkeen, mikäli joku OYS-erva sairaanhoitopiiri ei lähde mukaan osuuskuntaan; tehtävissä muutoksissa omistus-, päätösvalta- ja rahoitussuhteiden tulee säilyä;
5. antaa valmistelevalle viranhaltijoille oikeuden lisätä OYS-erva valtuustokäsittelyjen jälkeen osuuskunnan perustamissopimukseen osuuskuntalain ja rekisteriviranomaisten edellyttämät tiedot ja lisäykset, muun muassa nimi- ja päivämäärätiedot;
6. antaa valmistelevalle viranhaltijoille oikeuden tehdä OYS-erva valtuustokäsittelyjen jälkeen perustamisasiakirjoihin tarvittavat tekniluonteiset muutokset;
7. edellyttää virkamiesten ja / tai osuuskuntaan palkattujen henkilöiden ryhtyvän osuuskunnan perustamistoimenpiteisiin vähintään kahden OYS-Erva sairaanhoitopiiriin tehtyä osuuskunnan perustamista koskevan päätöksen ja
8. suorittaa perustettavalle osuuskunnalle osuudesta merkintähintana 80.000 euroa.

Yhtymävaltuusto toteaa, että

9. osuuskunta voi tuottaa itse operatiivisen toiminnan, mikäli Länsi-Pohjan sairaanhoitopiiri ei lähde mukaan osuuskuntaan;

10. osuuskunnan operatiivinen toiminta tapahtuu osuuskunnan tytäryhtiössä /-yhtiöissä, mikäli Länsi-Pohjan sairaanhoitopiiri tekee päätöksen osuuskunnan jäsenyydestä;
11. osuuskunnan tultua perustetuksi, osuuskunta voi perustaa tytäryhtiön tai tytäryhtiöitä operatiivista toimintaa varten ja
12. osuuskunnan omistajaohjauksesta huolehtivat sairaanhoitopiirien hallitukset.

Lisätietoja sairaanhoitopiirin johtaja Jari Jokela p. 040 5323 998
sähköposti etunimi.sukunimi @ lshp.fi

Täytäntöönpano ote sähköpostina: OYS-erva-sairaanhoitopiirit

OIKAISUVAATIMUKSET JA VALITUSOSOITUS**MUUTOKSENHAKUKIELLOT**

Kieltojen perusteet	Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä kuntalain(410/2015) 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa. Pykälät: 1, 2, 7, 8
	Hallintolainkäyttölain (586/1996) 5 §/muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla. Pykälät ja valituskieltojen perusteet:

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen ja valitusaika	Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianosainen sekä kunnan jäsen.
	Valitusviranomainen, osoite ja postiosoite: Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden yhteystiedot: Käyntiosoite: Isokatu 4, OULU Postiosoite: PL 189, 90101 OULU Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet
	Kunnallisvalitus, pykälät: 3, 4, 5, 6, 9, 10, 11 valitusaika 30 päivää
	Hallintovalitus, pykälät: valitusaika 30 päivää
Muu valitusviranomainen, osoite ja postiosoite:	Pykälät: valitusaika päivää
	Valitusaika alkaa päätöksen tiedoksisaannista.
Valituskirjelmä	<p>Valitus tehdään kirjallisesti. Valituskirjelmässä, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) päätös, johon haetaan muutosta; 2) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi; sekä 3) perusteet, joilla muutosta vaaditaan. <p>Jos asiassa tarvitaan valituslupa, valituskirjelmässä on ilmoitettava, minkä vuoksi valituslupa tulisi myöntää.</p> <p>Valituskirjelmässä on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.</p> <p>Valituskirjelmässä on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.</p> <p>Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.</p> <p>Valituskirjelmään on liitettävä:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä; 2) todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta; sekä <p>asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jolle niitä jo ole aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.</p>
Valitusasiakirjojen toimittaminen	<p>Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen valitusajan päättymistä.</p> <p>Valitusasiakirjat voi toimittaa myös: nimi, osoite ja postiosoite: Pykälät:</p> <p>Valitusasiakirjat on toimitettava 1) nimi, osoite ja postiosoite: Pykälät:</p>
Lisätietoja	Yksityiskohtainen oikaisuvaatimusohje / valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.

1) Jos toimitetaan muulle kuin valitusviranomaiselle

Liitetään pöytäkirjaan